

64. évf., 2010. IV. 22., ára 50 dinár

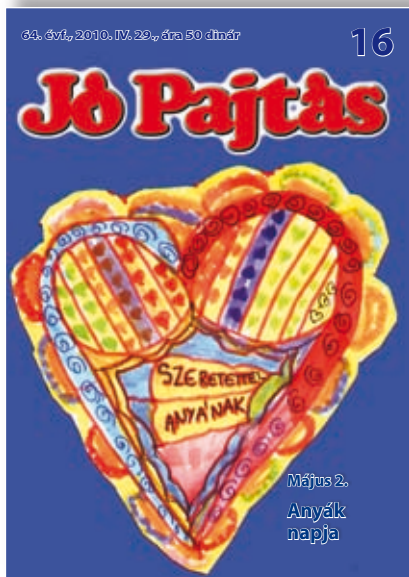
15

Jó Pajtás

A tavasz flottája

(KARABEGOVIĆ OGNJEN FOTÓJA)

A jövő heti Jó Pajtás
címloldala és posztere

A hét képe

Vlagyivosztokig kerékpározik egy német férfi

Kerékpárjával összesen tizenháromezer kilométert készül megtenni Vlagyivosztokig egy német extrém sportoló. Thomas Meixner a németországi Wolfenben pattant nyeregbe. Lengyelországon, Ukrajnán, Oroszországon, Kazahsztánon és Szibérián keresztül utazik céljához, amelyet várhatóan szeptemberben ér majd el. Tervei szerint naponta 120-130 kilométert fog megtenni, az éjszakákat pedig sátorban vagy menedékházakban, turistaszállásokon tölti. Túrájához Meixner teljesen felújította régi kerékpárját, amellyel eddig már 55 ezer kilométert tett meg. Csomagjában csak kevés pótalkatrészt visz magával. Az út ötlete már egy-két éve megszületett, a felkészülést kilenc hónapja kezdte el.

Nem mellesleg: nemrég egy újvidéki tanárember indult el kerékpárral a Himalájához – nem kevésbé örültnek tűnő vállalkozás...

Karolina a karate- világbajnokságon

Már javában tart a tavaszi szünidő. Tavasz van, igazi szép, virágcsalogató tavasz. A Tisza-parton is zöldell már az erdő, kellemes a kora tavaszi levegő. Itt lakik **Kalapos Karolina**, az óbecsei Zdravko Gložanski iskola hetedikese tanulója. Kies környezetben jólesik a séta. Mindennapos vendég vagyok a Tisza-parton, de most nemcsak a séta kedvéért vagyok itt, hanem Karolinával szeretnék elbeszélgetni kedvenc sportjáról. Már óvodás kora óta jár edzésre, a karate a mindene. Pedig csak azért írárták be annak idején a szülei, hogy hasznos dologgal töltse szabad idejét. Nem gondolták akkor, hogy egyszer a világbajnokságra is eljut. Az idén eljutott.

Edzőtermet alakítottak ki neki a szülei házuk földszinti részében, s a takaros teremben kiállították a díszokleveleit, érmeit, plakettjeit, serlegeit. Itt kapott helyet a sífutó gép is, és itt szokott edzeni, mikor éppen itthon van. Valamikor édesapja is űzte e sportot, itthon ő az edzője. Közben előkerül a karateruha, s a fényképezés kedvéért föl is veszi. Tudjátok, ki írt alá a ruhájára? A nagy karatemester, a belgrádi dr. Jorga Ilija. Mivel gyakran kell mosni a ruhát, hogy megmaradjon az aláírás, a mamája belehímezte. Fölcsatolja a fekete övet, melyet 2008. július 8-án nyert el. Közben megszámloljuk, hány érme díszlel a falon: 146, meg 5 plakett, és két serleg a polcon. Néhány díszoklevél keretben díszíti a falat, de a legtöbb, mintegy 170 két vaskos albumban

van gondosan összegyűjtve az újságokban róla megjelent cikkek mellett. Előkerül a Budo karate igazolványa...

Teljesült Karolina álma, eljutott a világbajnokságra, melyet Belgrádban tartottak meg március 12-étől 14-éig. Most erről beszélgetünk.

– Milyen volt a világbajnokságon?

– Nagyon örülök, hogy eljutottam a világbajnokságra – kezd a mesélésbe Karolina.

– Mikor beiratkoztam a karateklubba, nyolc évvel ezelőtt, nem gondoltam, hogy így megkedvelem ezt a sportot. Csak mikor már versenyekre jártam és nyertem, akkor szerettem meg igazából. Erre a versenyre összesen 42 országból jöttek, s mintegy 1300 versenyző lépett a porondra. Az én csoportomban, a pionírok csoportjában, ahol a 13 és 14 évesek mérik össze tudásukat, 64 lány mérkőzött, én a 8. lettem.

– Mely országokból jöttek még e versenyre?

– Romániából, Lengyelországból, Németországból, Olaszországból, és ki tudja, még honnan, ugyanis mindenki angolul beszélt. Egy román lánnyal versenyeztem utoljára. A klubtársaim nagyon szurkoltak nekem, sajnos a román lány jobbnak bizonyult.

– Ez nagyon szép eredmény. Ki gratulált először?

– Természetesen az edzőm, Brkin Milan, és a szüeim, akik mindig elkísérnek a versenyekre. Az iskolában az oszi, a tanárok és

az osztálytársaim is örültek az eredményemnek.

– Hogyan telnek a napjaid?

– Mindennap van edzésem. Kedden, csütörtökön, szombaton Nagyikindán, héfőn, szerdán itt, Óbecsén, a sportközpontban gyakorolok. Persze itthon is naponta 1-2 órát edzem. Sok a tanulnivaló, s mivel a hétvégeket a versenyen töltöm, hét közben sokat kell tanulnom. Mostanában a szerb nyelvi versenyre is készülök, ugyanis jól tudok szerbül, szeretem is ezt a tantárgyat.

Arra a kérdésemre, hogy mi lesz, ha nagy lesz, egyből kivágja:

– Tornatanárnő. Régebben szerbtanárnő akartam lenni, de meggondoltam. Nem leszek szerbtanárnő, testnevelésre iratkozom majd, s tornatanárként megtanítom a gyerekeket a karatéra is, hogy meg tudják magukat védeni, ha az utcán megtámadják őket.

– Nyáron nincs karateedzés.

– Olyankor úszni járok, hogy megmaradjon a kondícióm. Szeretek tollaslabdázni, kérekpározni. A számítógép nem vonz, inkább zenét hallgatok.

– Mit üzensz a Jó Pajtás olvasóinak?

– A Jó Pajtás olvasóinak üzenem, hogy ne csak a számítógép előtt üljenek, hanem sportoljanak, sohase késő beiratkozni a karateklubba. Nagyon szép sport, s hasznos is, ha megtámadják őket, tudnak védekezni.

Nyelvek – hogy értsük egymást

Bár az egyik legszebb és leggazdagabb nyelvként tartják számon a magyart, ha külföldön járunk, bizony ismerete nem elég a boldoguláshoz. A kommunikáció, egymás megértése nemcsak itthon fontos, hanem a nagyvilágban is. Legyen az ember egyszerű turista vagy diák, legalább egy idegen nyelvet ismerni kell ahhoz, hogy megtaláljuk magunkat más országokban is. Ha a nyelveket említjük, elsősorban az angol vagy a német jut eszünkbe, melyeket a világon a legtöbben beszélnek, de egyre népszerűbbé válik az olasz, a francia és a spanyol is, s egyre többen adják fejüket nyelvtanulásra, mert hajtja őket a kíváncsiság, hogy minél többet megértsenek az őket körülvevő világból.

A szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola hetedikesei, **Bottyán Rebeka**, **Jaramazović Martin** és **Ábrahám Máté**, valamint a nyolcadikos **Vastag Alexandra**, **Lality Anita** és **Pálfi Dávid** szerint legalább három másik idegen nyelvet kellene tudniuk az embereknek saját anyanyelvükön kívül. Arról beszélgettünk velük, hogy hogyan a legkönnyebb megtanulni egy másik nép nyelvét, hol fogják kamatoztatni nyelvtudásukat, és a jövőben melyik nyelvet szeretnék elsajátítani.

– Németet, angolt, környezetnyelvként pedig szerbet tanulunk az iskolában, de szerbből inkább a nyelvtanra fektetik a hangsúlyt, mint a beszédre. Szerintem úgy lehetne a legjobban megtanulni, ha a szerb gyerekekkel barátkoznánk, de nekem nem igazán tetszik ez a nyelv, ezért nem is nagyon gyakorlom. A német jól megy, mert a nagymamám német származású, tőle sokat tanultam, az angollal viszont inkább csak barátkozom, bár fontosnak tartom, mert világnyelv és a továbbtanulásnál is sokat számít. Mivel lusta vagyok olvasni a feliratot, ezért a legtöbb filmet próbálok hallás után megérteni, meg ott az internet is, az is sokat segít – mondja Rebeka.

Máté az iskolában tanított nyelveken kívül ért még valamennyire latinul. Szerinte érdekes nyelv, és érdemesnek tartja komolyabban is foglalkozni vele.

– Szerintem iskolai szinten is tanulunk kéne a latint, bár nem nagyon használják az emberek. Az interneten van egy oldal, ahol latin szólások, közmondások, idézetek vannak, abból elég sokat meg lehet tanulni. Amit még tanulni kellene az az olasz, hiszen a zene nyelve az olasz, mivel zenei középiskolába tervezek menni, ott tanulni is fogom, és persze az angol nagyon fontos, a legtöbb dologhoz kell. A nyelvtudáshoz elsősorban egy jó tanárra van szükség, aki megadja az alapokat, a szókincs bővítéséhez pedig szerintem sokat kell olvasni, és hallás után is lehet tanulni.

Martin elég könnyen tanulja a nyelveket, ráadásul hároméves korától járt angolra, így mára már nagyon jól beszéli ezt a nyelvet. A szerbet edzésen tanulta meg a többi fiútól, így azzal sincs gondja.

– Angolból középfokú diplomám van, míg szerbül az elején kézzel-lábbal kommunikáltam, aztán persze egyre többet és többet megtanultam. Szerintem jó, ha az ember korán elkezdi a nyelvekkel foglalkozni, nekem legalábbis szerencsém, hogy hamar belevágtam, az angolt a cseten keresztül gyakorlom és a kábeltevézés műsorokat nézem, a szerbet meg az edzéseken. Külföldön szeretnék sportedző lenni, ehhez az angol nagyon jól jön majd. A némettel is elboldogulok, de nem megy annyira, és nem is annyira fontos, mint az angol, szeretnék még oroszul és franciául is megtanulni – mondja Martin.

– Mivel mi még a régi program szerint tanulunk, idegen nyelvként csak angolunk van, de én szeretnék megtanulni németül és franciául is. Valahogy tetszenek ezek a nyelvek – mondja Alexandra. – Ehhez valószínűleg magánórákra fogok járni, és a nyári szünetben is aktívan tanulok majd, hogy minél hamarabb minél többet tudjak. Szerintem minden módszert be kell vetni, ha nyelvet akarunk tanulni, a lényeg, hogy foglalkozunk vele, habár úgy tanuljuk meg a legtöbbet, ha beszélünk. Ez a francia esetében legfeljebb egy nyelviskolában lehetséges, és hát a különféle tanfolyamokon is el lehet sajátítani egy-egy nyelvet, és talán jó is csoportban tanulni. A szerbvel jól állok, vannak szerb barátaim is, időnként ki is javítanak, én pedig legközelebb igyekszem, hogy helyesen fejezzem ki magam.

Anita az angol mellett már a németbe is belekezdett, bár nem tetszett neki, ahogyan tanították, és rövid időn belül abba is hagyta.

– Az angolt fontosabbnak tartom, mint a németet. Érdekes még számomra a spanyol, szerintem egyre többen beszélik ezt a nyelvet is. Az interneten tanulgattam egy kicsit, találtam egy érdekes honlapot, és gyakoroltam a szavakat, de sajnos azt is elhanyagoltam, így nem sokat tanultam meg. Az, amit és ahogyan a suliban tanítanak, jó, de nem elég, muszáj magántanárhoz is járni, és mindenképpen korán kell kezdeni. Magánórákra én is jártam, és megéri, mert sokkal többet megtanultam így, mint az iskolában, bár csoportban is jól lehet tanulni, mert egymás között sokat tudnánk beszélgetni. Rendszeresen néztem a Cartoon Networkot, onnan is sok szót megjegyeztem.

– Nagyon sokan beszélnek kínaiul, ezért elképzelhetőnek tartom, hogy egyszer nekünk is meg kell majd tanulni a kínai nyelvet. Különböző gondolatok, hogy a legfontosabb, hogy minél fiatalabb korban kezdjünk ismerkedni az idegen nyelvekkel. Az egyik nagymamám Ausztráliában él, engem pedig édesanyám tanított, és már négyéves koromban jól beszéltem angolul – meséli Dávid. – Sajnos szerbül nem nagyon tudok, bár elboldogulok. Ez inkább azért van, mert nem fektettem rá nagy hangsúlyt, pedig fontos lenne. Nem forgok szerb környezetben, és így nincs is nagyon kitől tanulnom, pedig ha lenne kívül beszélgetnem, többet tudnék. Az iskolában szerintem csak akkor lehet megtanulni a nyelvet, ha jó a tanár és szeretjük is. A tévéből nem éppen könnyű tanulni, de ha az ember rá van kényszerítve, akkor egy-két hónap alatt rengeteget el lehet sajátítani.

Sztojánovity Livia

Rétek, legelők, kultúrtájak

A mezők poros dűlőútjain is rengeteg megfigyelni való kínálja magát. Májusban már virágzik az út menti galagonya. Fehér szirmai között nagyon sok rovar közvetlen közelről csodálhatunk meg. Közülük a legszebbek egyike a napfényben zölden csillogó aranyos rózsabogár. Figyeljük meg, amint döngicsélve érkezik valahonnan, és a virágokra ereszkedik! Más bogarakkal ellentétben repülés közben a szárnyfedőit nem emeli fel, így hátrás szárnyait a fedők két oldalán levő résen nyújtja ki, amikor a levegőbe emelkedik. Elsősorban a meleg, napsütéses órákban tevékeny. Ilyenkor egy-egy galagonyán néha tucatnyinál is több példányát figyelhetjük meg.

Ha enyhe volt a tél, az első kisnyulak akár március végén is napvilágot láthatnak. Az első napokban egyenként rejtőznek el a fűben, teljesen szagtalanok, még a jó szimatú róka sem talál rájuk. Gyorsan fejlődnek, és hamarosan már futva menekülnek, ha kell. A mezei nyúl elsősorban a szürkületi órákban mozog, jár táplálék után, ezt a mező szélén álló magaslesen ülve bárki megfigyelheti. Éjszaka is tevékeny, de ezt legfeljebb a telihold fényénél láthatjuk. A nappali órákat ellenben a vackában fekvé pihenéssel tölti.

A nyílt területek jellemző két madárfaja a cigánycsuk és a rozsdás csuk. Előbbi márciusban már az első költés tojásait melengeti, majd a fiókák önállósulása után májusban másodszor is fészket épít. A rozsdás csuk csak április második felében érkezik haza Afrikából, és évente csak egy alkalommal, májusban vagy júniusban nevel fiókákat. Fészket mindkét faj a fű közé rejt, lehetőleg olyan helyen, ahol kisebb bokrok, héjakút mácsonya vagy más olyan növény van, amelynek a csúcsára ülve egyrészt zsákmányra leschet, másrészt szemmel tarthatja a környéket.

A mezei gazosokban, de a tanyák és hodályok környékén is felbukkanhat a karcsú testű, fürgé mozgású menyét. Farkának

hegye bundája színével megegyező vörhenyesbarna, ez különbözteti meg a hasonló nagyságú és színezetű hermelintől, amelynek farkokvége mindig, még a téli időszakban is fekete, pedig ekkor az állat bundája fehérre színeződik.

A menyét szinte kizárólag apró rágcsálók – pocokkal és egerekkel – él. Hajlékony, karcsú teste lehetővé teszi, hogy áldozatát annak járataiban a föld alá is kövesse. A fűben vadászó, zsákmányt kereső állat időnként fel-emelkedik, körülkémlel, ilyenkor jól látni hófehér mellénykékét. Az egér cincogását utánozva néha egészen közelre csalhatjuk. Sajnos, a menyétet törölték a védett fajok listájáról, pedig egyáltalán nem gyakori. Ha nagy ritkán el is fog egy-egy kisnyulat, ezt a rágcsálók tetemes pusztításával ellensúlyozza. „Kártevőirtás”

Menyét

címén így nagyon gyakran a védett, de hozzá hasonló hermelin is áldozatul esik.

Május elején a lombosodás már befejeződik, és a fák koronájában megjelennek a leveleket rágcsáló hernyók is. Ezeket, köztük a szőrös fajokat is pusztítja az Afrikából hazatért sárgarigó. Az aranylós testű hím, „huncut a bírót” flótázása közismert, de ha ezt márciusban halljuk, mindig csalás van a dologban, a kítőnő hangutánzó seregély a tettes. Legelőkkel határos öreg tölgyesekben járva kora tavasszal gyakran találkozhatunk az odú közelében éneklő, néha közben a szárnyaikkal is csapkodó hímekkel. Érdemes figyelni őket néhány percig, mert pattogó, fütttyentgető, csacsogó hangjaik közé a kutyaugatástól a sárgarigó említett fuvalóján át az ölyvek, „hié” kiáltásáig mesteri tökélyvel keverik a legkülönbözőbb hangokat.

Szorgalmasan irtja a hernyókat, köztük a szőrös testű fajokat is a huszonhét-harminc milliméteres aranyos bábrabló is. Szárnyfedői aranylós árnyalatú zöldes, néha rézvörös fényben csillognak. Főként a tölgyesek koronaszintjében keresi a hernyókat. Zsákmányát rágoival tépi szét, majd gyomorvadászkával

Sárgarigó

elfolyósítja és felszűrösi. Megfigyelések szerint két évig tartó élete során több mint ezer hernyót pusztít el.

A parkokban, ezeken az ember alkotta, tehát mesterséges, az állatok szemszögéből nézve azonban mégiscsak természetes élőhelyeken is sok jelét láthatjuk a tavaszodásnak. A parkokban élő mókások és madarak például megszokták a szinte állandó emberi jelenlétet, sokkal kevésbé félénkek, így ha bizonyos távolságon túlról távcsövezzük őket, nem törődnek velünk, természetesen viselkednek.

A parkokban sok az öreg fa, gyakoriak a harkályok, és az általuk készített odúknak később más madarak is megtelepednek. A csuszka sárral körültpaszttva a saját testméretére szűkíti a bejárónyílást, míg a szintén odúban vagy kikorhadt üregekben fészkelő csókákra többnyire a sűrűn hallatott „csjek” hangjaik alapján figyelhetünk fel. A csókák szoros párkapcsolatban élnek, a hűség mintaképei lehetnének. Szeretik a társaságot, gyakran kis csapatokban mozognak, de akár a fákra szállnak, akár a talajon keresgélnek, az összetartó madarak nyomában egymáshoz igyekeznek.

Ahol az arborétumban átfolyó patak, esetleg tó kínálja magát, természetesen vízhez kötődő fajokkal is találkozhatunk. A kora tavaszi vonulás idején felbukkan egy-egy jégmadár, gyakran láthatunk tőkés récéket, helyenként vidrát figyelhetünk meg. Nagy előnye a parkoknak, hogy többnyire kerítésel körülvett, zárt egységek. A különböző fajok állományainak felmérése, az adatok évenkénti rögzítése a közelben lakó megfigyelő szép feladata lehet.

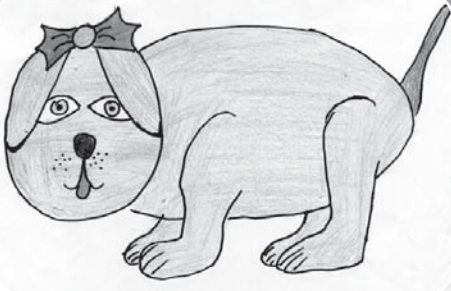
Sch. E.

Aranyos rózsabogár

Mezei nyúl

Gesztenye

Az én kedvenc állatom a kutya. Az én kutyám neve Gesztenye.

Kutyaházban lakik. Aranybarna a szőre. Kékeszöld a szeme. Kutyakáját adunk neki. Amikor szomjas, a fürdőszobába vezet, és elkezd ugatni. Mindennap valami újra tanítom meg. Például, hogy hogyan kell ülni, feküdni, majd adok neki jutalomfalatot. Nagyon szereti a családot.

Amikor hazamegyek, vidám pajkossággal üdvözl.

Daraszac Diána, Szabadka

Mulmi

Nekem van egy kutyám, alaskai malamut fajta. Az ő neve a malamut névből Mulmi. Kislány. Egy ismerősömtől kaptuk. Fekete és fehér foltok vannak rajta. Orra picit nagy. Még kicsi, de majd megnő, pár hetes. Két aranyos füle van. A szőre puha és sima, mintha egy szőnyeget simogatnék. A pofája hosszúkas, lábai közepes méretűek. A farka rövid, és kunkori. Rossz tulajdonsága, hogy meg-rágja a gumipapucsomat, a párnákat, és nem szobatiszta.

Néha utánam jön, a maradékokat felfalja. A szobámban van egy kis kukó, és ott alszik. A kuckóban szivacsokat helyeztem el, ahol kényelmesen elheveredhet. Vannak kedvenc játéka, ilyen a piros frizbi és egy barna színű plüssmaci, amivel szundikálni szokott. Az egész család kedvence, és mindenki ajnározza. Amikor hazajövök a suliból, két lábra áll, úgy üdvözl. Mikor megkaptam a kiskutyát, a kisöcsém először nagyon megijedt

tőle, de hamar összebarátkoztak. Érdekes tulajdonsága, hogy teliholdkor vonítani szokott. Mulmi az én legkedvesebb barátom. Ha rosszkedvű vagyok, ő vigasztal meg.

Valkó Gréta, Ada

Kedvencem

Magyarórán azt a feladatot kaptuk, hogy írjunk a háziállatunkról. Nekem három halam van. Egy albinóm, az ő neve Ari, egy alganyalóm, ő Fali, és egy zebrahal, ő Zebi. Fali és Ari hímek, Zebi pedig nőstény. Fali egy pici hal, barna és fekete pöttyei vannak, Zebi is kicsi, fekete meg barna csikos, Ari is picike hal, fehér és piros foltokkal. Mind jó úszó, Fali szeret takarítani, Zebi a leggyorsabb, Ari pedig a legerősebb. Tudnak és szeretnek fogócskázni és bújócskázni. Sajnos van rossz tulajdonságuk is, folyton veszekednek. Kedvenc ételük a szárított szűnyoglárva és a fekete bogó. Egy félméteres üvegakváriumban élnek. Egy kis kastélyban szoktak bújócskázni. Mikor velem játszanak, én húzom a vízben az ujjamat, ők meg követik. Szeretetüket úgy mutatják ki, hogy gyorsan pipálni kezdenek. Történt egy-két vicces dolog is: Ari éppen a szűrő alatt úszott el, és az beszippantotta. Megtörtént az is, hogy Zebi gyorsan úszott, és neki-úszott az akvárium falának.

Ők az én mindeneim.

Lévai Erik, Ada

Hurka

Kedvencem egy mudi fajtájú kutya kislány. Hurkának hívják. Nem mi választottuk, ő választott minket, ugyanis egy szép napos délután az autónk alatt szállt meg.

Először nem akartuk befogadni, de másnap beszökött a házba, és a szekrényben vackolt meg.

Apa mondta, hogy vigyek ki neki egy kis tejet és kenyeret, mert szegény nagyon rosszul nézett ki. Mikor anya hazaért a munkából, rögtön kiszállította a kis vendéget az utcára, viszont a kutyus nem hagyta magát és visszajött.

A szőre fekete színben pompázik. A farka lompos, és ha vidám vagy elégedett, mindig csóválja.

A fülei hegyesek, és hátrakonyulnak, ha el szeretne érni valamit. Hosszú lábai vannak, és a mancsain nagyon dús a szőrzet.

Sok érdekes tulajdonsága van. Pl. az, hogy mivel juhászkutya, szokása, hogy mindenkit terelget. Egyszer, mikor a töltésen voltunk, és néhány ember arra futott, edzőként terelte őket, hogy tartsák a tempót. Mikor mindenki elmegy a házból, szomorú, és ha hazaérünk, örömeben szinte tótagást áll.

Hurka általában kenyeret kap enni, de van, mikor életmaradékot. Mivel először a szekrényel ismerkedett össze, oda tettünk egy pokrócot, és ott csináltunk neki alvóhelyet. Néha műanyag csontot rág, ha nagyon ráér, de ha játszunk vele,

labdát vagy fadarabot dobálunk neki. Nyáron pedig lopja a fáról a meggyet meg a cseresznyét.

Legtöbbit velem szokott játszani, és a családban én szeretem legjobban. Egyszer lefeküdtem a földre, s ő elkezdett nyüszíteni, meg nyalogatni az arcomat, azt hitte, valami bajom van. Ha a szeretetét fejezi ki, ugrálni is szokott.

A kutyám számomra nagyon fontos, és az egyik legjobb barátom. Mikor egyszer el akarták venni tőlem, egy egész hétig sírtam, nagyon hiányzott nekem. Boldog vagyok, hogy egy ilyen okos kutyám van, és nagyon szeretem őt!

Vastag Tímea, Ada

HOROG

Paduc

***Chondrostoma nasus* (Linnaeus, 1758)**

Ismertetőjegyek. Megnyúlt, alacsony testű, oldalról lapított hal. Feje aránylag kicsi, de orra hosszú, a száj elé nyúlik. Alsó állású szájának hasitéka harántirányú, alulról nézve csupán enyhén felfelé ívelt, majdnem egyenes vonalú. Alsó ajka a rajta képződő szarubevonattól kemény és éles. Hát- és hasúszójának kezdete egy vonalba esik, farkalatti úszója a hátúszó alapja mögött kezdődik. Hátúszójában 8–10, anális úszójában általában 10–12 elágazó sugár van, mindkettő széle homorú. Farokúszója nagy, mélyen bemetszett. Pikkelyei elég kicsik, számuk az oldalvonalon rendszerint 55–65. Az idősebbek alsó úszói pirosodnak. Nagyobb példányai 25–35 cm hosszúak, kivételesen 40 centi fölöttiek.

Hasonló fajok. Alakját tekintve hasonlít hozzá a nyúldomolykó, de annak szája csak félig alsó állású, anális úszójában többnyire csak 8–9 osztott sugár van, és oldalvonalán a pikkelyek száma rendszerint 46–53. A vaskos csabak szája is félig alsó állású, oldalvonala narancs-sárga. A szilvaorrú keszeg előreugró orra miatt hasonlít ugyan, de a szája alulról nézve nem enyhén ívelt, hanem U alakú, a farkalatti úszója pedig jóval hosszabb, 18–22 osztott sugár számlálható benne.

Környezet. Kifejezetten folyóvízi hal, az áramló, oxigéndús vizet kedveli. Legnagyobb állományai a folyók hegylábi szakaszain, a róla elnevezett paduczónában élnek, de gyakori a márnázónában és a dévérzóna sodrottabb részein is. A duzzasztók fölött ritka, alattuk viszont összegyűlnek az oxigéndús vízre. A kis folyókba és patakokba inkább csak az ivadékok úszik fel a befogadó nagyobb vizekből.

Táplálék. Táplálékát kezdetben planktonikus állatok, később egyre inkább a víz alatti köveken és tárgyakon kialakuló élőbevonat alkotja, amelynek legnagyobb részét különböző fonalas algák teszik ki. Vésőszzerűen éles alsó ajka kiválóan alkalmas az élőbevonat lefejtésére.

Szaporodás. Aránylag hamar, 2–4 éves korban válik ivaréretté. Ívása április–májusban zajlik a folyók sodrottabb szakaszain. A lera-kott, kb. 2 mm átmérőjű ikraszemek a meder kavicsaihoz ragadnak. Az ikraszám egy-egy nősténynél 10–40 ezer körül mozog.

Elterjedés. Őshonos európai faj, elterjedési területe főként Közép- és Kelet-Európát foglalja magában.

Jelentőség. A paduczónának rendkívül gyakori hala, ott a halzsákmány zömét ez a faj teszi ki.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:

***Magyarország halfaunája* című könyve nyomán**

Compó

***Tinca tinca* (Linnaeus, 1758)**

Ismertetőjegyek. Teste zömök, mérsékelten magas, oldalról enyhén lapított. Feje aránylag nagy, orra hosszú, a szeme kicsi. Csúcsba nyíló száját húsos ajkak keretezik, melyeknek szögletében egy-egy apró, a fiataloknál alig észrevehető bajusz található. Úszói lekerekítettek, a farokúszó széle enyhén homorú, a többi domborúan ívelt. Hátúszójában 8–9, farkalatti úszójában 6–8 elágazó sugár van. Pikkelyei nagyon aprók, erősen tapadnak, számuk az oldalvonalon 85–115. A hal testét vastag nyálkareteg fedi, színe az aranysárgától a majdnem feketéig változó. Fejlett példányainak hossza 20–30, ritkán 40 cm.

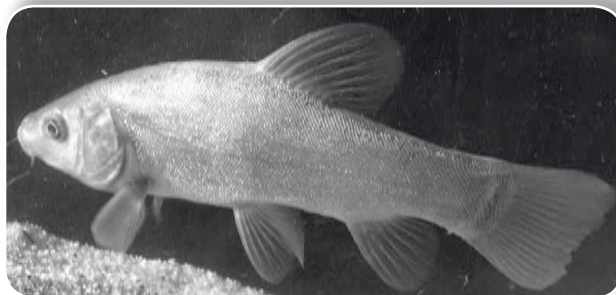
Hasonló fajok. Faunánkban nincs olyan faj, amely igazán hasonlítana a compóhoz. A rövidke bajusz, az apró pikkelyek és a lekerekített úszók együttes előfordulása biztonsággal megkülönbözteti egyéb halainktól. Az ivadékhöz ugyan valamelyest hasonlít a fűrges cselle, de annak az oldalát foltok mintázzák, oldalvonala nem teljes, a farokúszója kissé bemetszett, és végül az élőhelye is egészen más, hús patakokban él.

Környezet. A növényzettel gazdagon benőtt sekély tavaknak és a mocsaraknak a jellemző hala, de nem hiányzik a folyókból sem. A főmederben ugyan még a dévérzónában is meglehetősen ritka, de a holtágakban, az áradások után kinn maradó mellékvezetekben sokfelé megtalálható. Olykor patakokból is előkerül egy-egy példány, de ezek általában valamelyik közeli, a patakkal kapcsolatban álló tóból származnak.

Táplálék. Mindenevő hal, táplálékában egyaránt szerepelnek planktonikus és fenéklakó állatok, növényi magvak és hajtások, valamint bomló szerves anyagok.

Szaporodás. A 2–4 évesnél idősebb ivarérett példányok szaporodáskor a növényekben gazdag sekély vizeket keresik fel. A nőstények 200–300 ezer kb. 1 mm átmérőjű ikraszemet érlelnek, amit vízinövényekre raknak. Az ívás több részletben zajlik, ezért májustól július végéig is elhúzódhat.

Elterjedés. Euro-szibériai elterjedésű őshonos halunk. Európa atlanti-óceáni partvidékétől a Jenyiszej vízrendszeréig fordult elő eredetileg, de Afrikába, Amerikába és Ausztráliába is betelepítették.

Jelentőség. Értékes hal, melyet a nyugat-európai piacokon szívesen fogadnak, ezért halgazdaságokban is nevelik. A természetes vizeinkből kifogott mennyiség viszonylag csekély, így komoly gazdasági jelentősége nincs. Húsa kissé szálságos, de kitűnő ízű.

A compó élettere mára már annyira beszűkült, hogy államánnyának megmaradása a tudományon múlik. Mesterséges szaporítását halszakértőink is elsajátították. Képünkön Sárosi Sándor hírneves biológusunk látható, amint egy compót készít elő ellenőrizett körülmények között történő szaporításhoz.

Április 22.

Ma Csilla, Noémi, Kelemen, Noé napja van.

Kelemen

Latin eredetű név. Jelentése: jámbor, szelíd, kegyes, jószágos.

Noé

Héber eredetű, bibliai név. Jelentése: nyugalom, vigasztalás. Némelyek azonban sumér eredetűnek vélik, így jelentése hosszú élet(ű).

1970 (40 éve történt)

A Föld napja. 1970-ben először rendezték meg a Föld napja környezetvédelmi akciónapot az Amerikai Egyesült Államokban. A Föld napja azóta világméreteket öltött, 1990. óta mindenütt megrendezésre kerül.

1870 (140 éve történt)

Megszületett Lenin (eredeti nevén Vlagyimir Iljics Uljanov) szovjet-orosz politikus, az 1917-es októberi forradalom szellemi előkészítője és egyik vezére, a Szovjetunió létrehozója és vezetője, a kommunizmus ideológiájának kidolgozója.

1937. április 22. (73 éve történt)

Megszületett Neptun városában, New Jersey államban Jack Nicholson Oscar-díjas amerikai színész. Ismertebb filmjei: Schmidt, Lesz ez még így se!, Egy becsületbeli ügy, Batman, Az Eastwick-i boszorkányok, Becéző szavak, Ragyogás, Száll a kakukk a fészkére, Kínai negyed, Szelíd motorosok.

Április 23.

Ma Béla, Sándor, Ilma, György, Ilona, Egyed, Egon, Gellért, Adalbert, Albert napja van.

Ilma

Vörösmarty Mihály névalkotása a Csongor és Tünde című mesedrámban. Valószínűleg az Ilona és a Vilma rövidítése. Finn név is, ez szintén 19. századi névalkotás, Jelentése: levegő, ég, világ.

Egon

Germán eredetű német név, az Egbert, Egmont stb. ózsász és középnémet becézőjéből önállósult. Más feltevés szerint, az Ecke-, Egin- kezdetű germán nevek, főként az Eckehard névnek az önállósult rövidülése. Jelentése: kard erős, merész.

1564. április 23. (446 éve történt)

Megszületett William Shakespeare színművész, író, drámaíró. Leghíresebb művei: Rómeó és Júlia, Hamlet, Lear király, Macbeth, Othello. 52 évvel később (1616-ban) pont a születésnapján halt meg!

1926. április 23. (84 éve történt)

Szegeden megszületett Janikovszky Éva, Kossuth-díjas író, a gyermek- és ifjúsági irodalom népszerű alkotója (Kire ütött ez a gyerek?). Első könyve 1957-ben jelent meg. Harminckét könyvet írt, melyek 35 nyelven jelentek meg. Műveit az olvasók korhatár és fenntartás nélkül szeretik. A felnőtt, és gyerekvilág konfliktusait humorba oldó, nagy sikerű könyvei a legolvasottabb könyvtári könyvek.

Április 24.

Ma György, Simon, Györgyi, Bonifác, Csaba, Egon, Melitta, Becse, Honóriusz, Hümér, Sebő napja van.

György

A görög Geórgiosz névből, illetve ennek a latin Georgius formájából származik. Jelentése: földműves, gazdálkodó.

Hümér

Magyar nyelvújítók a Fidél név magyarítására a hú melléknévből alkották. Jelentése: hűség.

1400. április 24. (610 éve történt)

Szent György ünnepe. A katonák és földművelők védőszentje kis-ázsiai keresztény katoná és vértanú volt.

1326. április 24. (684 éve történt)

Károly Róbert magyar király megalapította a magyar lovagok az ország és a lovagi erények védelmére a Szent György lovagrendet.

1942 (68 éve történt)

Megszületett Brooklynban Barbra Streisand énekesnő, színésznő. Ismertebb filmjei: Tükröm, tükröm; Csillag születik; Hello, Dolly! – Oscar-díj jelölés; Funny Girl; Funny Lady.

Április 25.

Ma Márk, Ervin, Márkus, Ányos napja van.

Márk

A Márkus név rövidülése, amely a latin Marcus névből származik. Jelentése: Mars hadistenhez tartozó, neki szentelt, határvidék, erdő védője.

Ányos

Görög, latin eredetű név, a Anianus név megmagyarosodott formája. Jelentése: bántó, zsarnoki.

1599. április 25. (411 éve történt)

Huntingdonban megszületett Oliver Cromwell angol államférfi és hadvezér. Cromwell politikai és katonai karrierje az angol polgárháborúban kezdődött 1642-ben. A parlament hadseregének vezetőjeként 1644-ben Marston Moornál legyőzte a királpárti seregeket, ami döntő fordulatot jelentett. 1653-ban Cromwell katonai puccsal feloszlatta a parlamentet és teljhatalommal felruházott Lord Protectorrá nyilvánította magát.

1969 (41 éve történt)

Megszületett Renée Zellweger Oscar-díjas amerikai színésznő (A texasi láncfűrészes gyilkos visszatér, Bridget Jones naplója, Chicago, Pokolba a szerelemmel, Hideghegy).

Április 26.

Ma Ervin, Marcell, Mária, Berengár, Tihamér napja van.

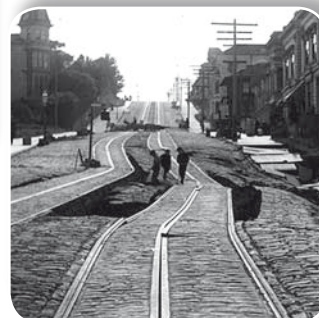
Marcell

A latin Marcellus családnévből származik, ez pedig a Marcus (Márkus) becézőjéből. Más elmélet szerint szintén latin eredetű, de jelentése: Mars hadistenhez tartozó, neki szentelt.

Berengár

Germán eredetű név. Jelentése: medve, lándzsa.

1900 (110 éve történt)

Megszületett Charles Richter amerikai földrengéskutató, akiről elnevezték a földrengések mérésére szolgáló skálát.

121 (1889 éve történt)

Megszületett Marcus Aurelius, a filozófus császár.

Április 27.

Ma Zita, Tas, Péter, Marianna, Anasztáz napja van.

Tas

Régi magyar személynév. Török eredetű, a jelentése: kő.

Marianna

Latin eredetű név, a Mariana névből származhat. Jelentése Marius családjához tartozó, Szűz Máriához tartozó. Más magyarázat szerint, a Mária és az Anna összetételének tekintik a legtöbb nyelvben.

1791 (219 éve történt)

Megszületett Samuel Finley Breese Morse amerikai festő és feltaláló, aki az elektromágneses távíró megszerkesztésével új korszakot nyitott a hírközlés technikájában.

1521 (489 éve történt)

A Fülöp-szigeteken a bennszülöttek megölték Fernão de Magalhães (Magellán) spanyol szolgálatban álló portugál tengerészt.

Április 28.

Ma Valéria, Pál, Patrik, Patrícia, Teodóra, Vítális, Bulcsú, Aszter napja van.

Teodóra

Görög, német eredetű név, a Teodor férfinév női párja. Jelentése: Isten ajándéka.

Bulcsú

Ismeretlen eredetű régi magyar személynév. A török eredetű magyar búcsú és bocsát szavakkal való összefüggése erősen vitatott.

1131 (879 éve történt)

Székesfehérváron királlyá koronázták II. (Vak) Bélát, akit 1115-ben – Könyves Kálmán király parancsára – apjával együtt vakítottak meg, hogy uralkodásra alkalmatlanná tegyék.

1974 (36 éve történt)

Madridban (Spanyolország) megszületett Penélope Cruz színésznő (Eleven hűs, Terítéken a nő, Mindent anyámról, Betépve, Tulipános Fanfan).

Szent György lovagjai

○ Károly (Károly Róbert) 1288-ban született Nápolyban Martell Károly nápolyi trónörökös, magyar trónkövetelő és Habsburg Klemencia hercegnő egyetlen fiaként. Magyarország iránti érdeklődését nagyanyja, Mária királyné, V. István magyar király leánya keltette fel benne. Már 1300-ban ellenkirályként léptették fel III. Andrással szemben. A III. András halálától 1310 nyaráig eltelt tíz év alatt három királya volt Magyarországnak, még több kiskirály osztozott területén. A három közül végül is az Anjou-házból való I. Károly maradt a győztes, akinek győzelme érdekében háromszor kellett megkoronáztatnia magát. A rendkívüli körülmények, a legsúlyosabb egyházi nyomás és Károly tényleges politikai sikerei sem tudták az országot eltéríteni attól a hittől, hogy Magyarország királya csak az lehet, aki Szent István koronáját hordja, s attól, hogy csak az az érvényes királyavatás, ha ezt a koronát teszik a leendő uralkodó fejére. 1301 tavaszán egy alkalmi koronával koronázták meg, de az ország jelentékeny része vele szemben először a cseh Vencelt (1301–1305), majd a bajor Ottót (1305–1307) ismerte el királynak. 1307 októberében a rákosi országgyűlésen, majd 1308 őszén a pesti országgyűlésen I. Károlyt Magyarország királyának választották. 1309. június 16-án Budán, a Boldogasszony- (mai Mátyás-) templomban egy újonnan készített koronával másodszor is királlyá avatták. Egyszerre három ősi, biztosan százéves (három-négy nemzedékre tehető) szabályt sértettek meg. A legkisebb volt közülük, hogy a pápai követ végezte a szertartást, hiszen magát a római pápát képviselte, így nehezen lehetett az ő működésével szemben a nála alacsonyabb rangú és a pápától függő esztergomi érsek koronázási jogára hivatkozni. A színhely már nagyobb hiba volt, mert már megint nem Fehérvárott, hanem egy plébániatemplomban avatták királyt, s hiába lett éppen ebben az időben Buda a „királyság feje” és az ország legfontosabb városa, hiába volt a templom nagyobb és fényesebb, mint a többi, mégiscsak egyszerű plébániatemplom volt. A legnagyobb hiba pedig most is a Szent Korona mellőzése volt. Teljesen lehetetlen gondolat volt, hogy a Szent Koronát megfosszák szentségétől, Magyarországon egyszerűen nem érvényesülhetett ez a jogi fordulat, senki nem adott neki hitelt. A korona nem veszett el, csak idegen kézben volt, így a megoldást nem új korona készítése jelentette, hanem a régi visszaszerzése. Nem is akadt más megoldás, mint megvárták, amíg László erdélyi vajda visszaküldte a koronát, és I. Károlyt harmadszor is megkoronázták, de most már a hagyománynak megfelelő szabályok szerint: Fehérvárott, az esztergomi érsekkel és a Szent Koronával, 1310. augusztus 20-án, Szent István napján, „ünnepele és örvendezve”, ahogy a Képes Krónikában írták. 1311. és 1323. között felszámolta a tartományurak

Károly Róbert magyar király 1326. április 24-én megalapította a magyar lovagok, az ország és a lovagi erények védelmére a Szent György lovagrendet.

hatalmát, és ellenőrzése alá vonta az egész ország területét. 1312-ben, a rozgonyi csatában aratta első nagy győzelmét a Csák Máté által támogatott Aba Amadé tartományúr fiai felett. 1316-ban a Kőszegiek várait foglalta el, 1317-ben az újra lázadó Amadé, a Borsa nemzetség és Peténye fia Péter uralmát számolta fel végleg. Csák Mátétól elfoglalta Visegrádot és Komáromot. 1318–21-ben Erdélyt, 1319–20-ban Csák Máté tartományának keleti részét foglalta el. 1322-ben megszüldött hatalmát a Délvidéken, Szlavóniában, de Dalmáciát és Horvátországot tartósan nem sikerült meghódítania. 1323-ban Temesvárról áthelyezte székhelyét Visegrádra, és hozzáállott az ország politikai-gazdasági rendjének helyreállításához. Saját hívei között szétosztotta a tartományuraktól elvett birtokok nagy részét. Ezek a birtokosok az új, akkor felemelkedett családokból kikerült bárók voltak, akik I. Károly uralmának szilárd politikai és katonai támaszát és a lovagi kultúra hordozóit jelentették. A királyság pénzügyeit teljesen új alapokra helyezte: a nemesérckivitelt megtiltotta, a királyi pénzverés monopóliuma mellett

pénzreformot hajtott végre. 1325-től firenzei mintára aranyforintot veretett. A városok éves adót fizettek a kincstárnak, megszerezte a pápai tized harmincadát is, sőt megadóztatta az egyházat is, ami a papság heves tiltakozását váltotta ki. 1320. után nem hívta össze az országgyűlést. Külpolitikáját inkább a diplomáciai, mint a katonai sikerek jellemezték. 1335-ben a visegrádi királytalálkozón létrehozta Lengyelországgal és Csehországgal a 3 ország szövetségét, amely főként a Habsburgok ellen irányult, emellett az árumegállító joggal rendelkező Bécs megkerülésével új kereskedelmi útvonalakat alakítottak ki. 1339-ben sógora, a gyermektelen III. Kázmér lengyel király örökösödési szerződést kötött vele, amelynek alapján 1370-ben létrejött a magyar-lengyel perszonálunió. Uralkodását különös esemény zavarta meg, amikor 1330-ban Zah (Zách) Felicián sikertelen merényletet követett el ellene és családja ellen, amit I. Károly kegyetlenül megtorolt.

1342-ben halt meg Visegrádon. Székesfehérváron temették el a Budán tartott pompás gyászszertartás után.

A nagy Shakespeare

1564. április 23-án, 446 éve született William Shakespeare színész, író, drámaíró. Leghíresebb művei: Rómeó és Júlia, Hamlet, Lear király, Machbet, Othello. Irodalmi hagyatéka talán a leggazdagabb a világon: 37 színdarab, 154 szonett, 2 elbeszélő költemény, és egyéb, különböző műfajú versek. Ugyanakkor mindössze két, valamennyire is hiteles arcképe maradt az utókorra. Kézírását csak aláírásából és egy, a cenzúra által betiltott mű 147 soros jelenetéből ismerjük, nincsenek személyes érzéseiről beszámoló levelek vagy naplók. Nehéz helyzetben vannak azok, akik meg akarják írni a költő életrajzát, hiszen csak néhány epizód áll rendelkezésükre.

Színműveinek teljes kiadása 1623-ban, halála után 7 évvel látott napvilágot. Az irodalomtörténészek azonban a mai napig vitatkoznak azon, hogy a kötetben megjelent művek mindegyike Shakespeare tollából származik-e. Az 52. születésnapján elhunyt író életműve olyan gazdag és maradandó, hogy a kutatók komolyan kételkednek abban, hogy származhatott-e mindez egyetlen ember, különösen egy vidéki, másodrangú színész tollából.

A darabok bonyolult cselekményei és felejthetetlen alakjai az emberi érzelmek teljes skáláját ölelik fel. Az írások minden kétséget kizáróan bizonyítják a szerző jártasságát a történelemben, irodalomban, filozófiában, jogtudományban és az udvari etikettben. Vajon hol tanulhatta meg ez a társadalom peremén élő vidéki író, hogy hogyan viselkednek az arisztokraták és hogyan beszélnek az ügyvédek? Lehetséges, hogy ez a színész megengedte egy művelt, előkelő származású embernek, hogy használja a nevét?

1781-ben egy angol lelkész a Stratfordban fellelhető iratokat áttanulmányozva arra a következtetésre jutott, hogy Shakespeare nem lehetett elég tapasztalt műveinek megírásához. Tanulmányát nem akarta kiadni, jegyzeteit elégette, azonban egy barátjának elmesélte felfedezését.

A 19. században angol és amerikai tudósok is hasonló nézeteket kezdtek hangoztatni. Az egyik feltevés szerint Sir Francis Bacon filozófus, esszéista és államférfi lehetett a valódi szerző. Bacon I. Jakab uralkodása alatt magas hivatalt töltött be az udvarban, sőt később nemesi rangot is kapott. Más elképzelések szerint az Erzsébet kori drámaíró, Christopher Marlowe az eredeti szerző. Marlowe-t 1593-

ban eretnek nézetei miatt börtön, sőt halálbüntetés fenyegette, majd nem sokkal később egy kocsmai verekezésben halt meg. A feltételezés szerint a verekedést maga Marlowe rendezte, az áldozat egy külföldi matróz volt. Ő a kontinensre menekült és innen küldte Angliába műveit. További feltételezések szerint az igazi szerző egy nemesember volt, aki talán méltóságán alulinak érezte, hogy színdarabokat ír, vagy netán attól félt, hogy az uralkodónak nem tetszik, ha nyilvánosan ellentétes politikai nézeteket hirdet.

Összes művei angolul

<http://the-tech.mit.edu/Shakespeare/>

A Shakespeare-kép rejtélye

A mellékelt képet – valójában rézkarcot – Martin Droeshout készítette William Shakespeare összegyűjtött művei 1623. évi kiadásának címlapjához. Bizonyos források szerint a kép nem biztos hogy Shakespeare-t ábrázolja. Mások szerint helyesebb azt mondani: biztos, hogy nem őt. Ugyanakkor azt sem lehet pontosan tudni, melyik Martin Droeshout készítette a metszetet, mert volt belőlük kettő. Sokáig az a nézet uralkodott, hogy a portré az ifjabb Droeshout műve. De tekintettel arra, hogy Shakespeare halálakor még csak 15 éves volt, utóbb a művet az azonos nevű nagybácsinak tulajdonították. Felmerült annak gyanúja is, hogy az ifjabbik vésnök csupán képzeletből alkotta meg a portrét. Mindez nem zavarta a Shakespeare-kutatókat, hogy ebből a képből kiindulva próbálják meg kideríteni, hogyan is nézet ki a híres drámaíró.

RÜGYFAKADÁS

Évszakok

Elszállt a madár a fáról,
eltűnnek a sárguló levelek az ágról.
Kis madárka, lehetsz tőlem távol,
de tudom, te is emlékszel arra,
mikor még nyár volt.

Télen mindenki fagyott lábbal lépdél,
milyen hideg is az, képzeld!
Mindenütt sár, latyak és hó,
befagyva minden egyes patak, folyó s tó!
Sok aprócska gyerek kint,
hóembert építenek.
Velük ellentétben, hogy eljön a tavasz,
én reménykedem.

Kint csiripelnek a fák, és zöldülnek a madarak.
Hogy is van ez? Ugyan már! Nem emlékszem rá.
De végre tavaszi ruhát öltött az a fadarab...
A kőlykök kint játszanak a téren, lökik a hintát,
csak tollam, hagyj még a végére tintát!
A téltől messze, árnyékom húzódik a fán,
mert kisütött a nap, és ez igaz, tán...

Végre, megérkezett, megint nyár van!
Minden tar fa most pompában,
magnövelte a lombkorona is a terét,
zölden áll már a kopár rét.
én a madárfütytyőt úgy veszem,
hogy a kisállat beszélget velem,
és jövőre talán ugyanitt, ismét meglelem.

Bozsi Norbert, 7. osztály, Miloš Crnjanski iskola, Szabadka

Zsibongó természet

A május elsejét minden évben a családommal és még néhány legjobb barátunk családjával töltjük. Valami mindig Topolyára húz minket kirándulni. Talán azért, mert ott gyönyörű park és nagy tó vesz körül bennünket. Mikor odaérünk, kiszáll mindenki a kocsiból, és egy percre valami csodálatos érzés önti el az embert, amitől el is akad a lélegzete. Az a sok magasba emelkedő fa, a szintiszta kék ég, az apró kis virágok a rövidre vágott fűben! Na és persze ezt mind a halkan csiripelő madarak és az avarban szélvészzerűen elrohanó titokzatos kis lények is nagyrészt fokozzák. Mikor már mindenki észbe kap, és visszatér a valós életbe az álmodozásból, keresünk egy hűvös helyet, ahova a nap még nem juttatta be a szikráit, lepakolunk, majd kezdődhet a móka a természet lágy ölén. Az apukák focizni indulnak, a mellettünk elterülő foci pályára, az anyukák meg elindulnak egy nagy sétára, ahogy minden évben, hogy újra és újra megcsodálják a természetet, avagy magát a paradicsomot. Mi gyerekek pedig, hát nem is tudom, hogy hova vennénk az irányt. Hát természetesen fürdeni! Mikor mindenki visszatér, egy kisebb lakomába kezdünk. Sült húsok, sütemények, egyik finomabb, mint a másik. Közben össze-összenevetünk, és nagyon élvezzük ezt az egész „álmot”. Később még elmegyünk horgászni, süttetni egy kicsit a hasunkat, majd lejátsszuk a már szokásossá vált röplabdameccset. Nagyok is kicsik is összekeverednek. Közben sokat nevetünk, és eszünk a szitáló homokban. A meccs után nagy sajnálatunkra indulni kell. Nagyon nehezen tud megválni mindenki ettől a mesés szép tájtól, de azzal biztatjuk egymást, hogy jövünk mi erre még, és akkor újra átélhetünk mindent.

Ezzel a tudattal alszom el, és egyre csak arra gondolok, mi is lenne a természet nélküli!

Cvijin Blanka, 7. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Itt születtem

Falum neve Szilágyi, nevét Szilágyi Dezsőről kapta. Én 9 éve élek itt.

A Petőfi Sándor utca 46-os számú házban lakom. Az utcámat számos lombos fa díszíti. Ha végigsétálunk rajta, szemünk elé tárul a sok szép madárnak lakhelyet adó park. Közepén a messze földön híres Szent István-templom. Szemben a Kis Ferenc Általános Iskola, mely mellett található a plébánia. Ha átkelünk a főúton, az óvodában gyönyörködhetünk. Helyi nevezetesség a kőrtefa és a gémeskút. Régen vasútállomás is volt itt, mellette a számos vízi élőlényrel teli Bara. A halastavak a szomszéd faluba vezető út két oldalán terülnek el, a vadászházzal együtt. A másik irányban pedig a magas víztorony.

Szeretek itt élni a gyönyörű környezet és friss levegő miatt. A barátaim és a rokonaim is ide kötnék.

Tari Eleonóra, 3. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

„Ha én vándormadár lennék...”

Ha én vándormadár lennék, bejárnám az egész világot. Fentről, a magasból csodálnám a földet, a tengereket, a folyókat, a fákat. Néha-néha megpihennék, de a végén mindig hazatérnék, hisz mindenhol jó, de legjobb otthon.

Hogy hol az én otthonom? Nem egy híres város, nincsenek benn felhőkarcolók, modern csillogó-villogó épületek. Az én otthonom egy kis falucska Vajdaságban. Pacsér a neve. Egyszerű kis házak sorakoznak az utcák két oldalán. A falut egy folyócska szeli ketté, aminek vizén tündértáncot járnak a nap sugarai. Partján, a fűben ezernyi kis virág nyílik. De itt lelnek otthonra a bogarak és a hangyák is, akik szorgalmasan gyűjtögetnek a szűkösebb téli hónapokra.

A falu télen sem kopár. Nincs szebb annál, mint mikor hótakaró borítja a tájat. Télen olyan a domb, mint egy nagy habos sütemény. A gyerekek vidáman szánkóznak rajta. Aztán hazatérnek meleg otthonaikba. Jó nézni, amikor a téli alkonyatban minden kéményből meleget sejtő füst száll fel.

Talán ez a melegség, nyugalom az, ami ideköt ehhez a faluhoz, az én falumhoz, ahova mindig visszatérnék, ha vándormadár lennék.

Nagy Bella, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Hajnal a falumban

Sötét csend fekszik a falun,
Még senki sem lépett ki a kapun,
Ilyenkor még a kocsmá is zárva,
A kőborkutya is alszik, az árva.

Hajnalodik, kel a nap,
A szél a kapuba csap,
Álmos hópihék szállnak a földre,
Alig látszanak a házak a tejes ködben.

Kukorékolnak a kapingáló kakasok,
Alvó ember még akad sok.
Halkan zúgnak a hideg harangok,
Mint a sötét, bús barlangok.

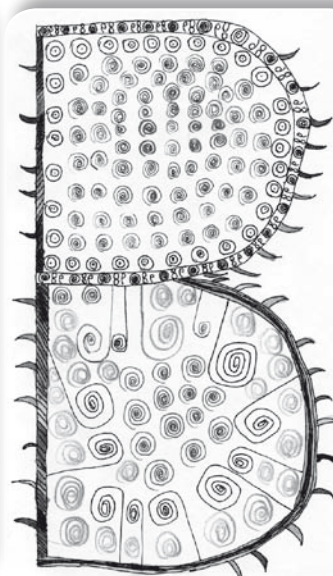
Lassan felgyulladnak a fények,
Eltűnik a gonosz sötétség végre.
Dolgukra készülnek az emberek,
A téli hajnal fagyos fényeiben.

Kamion hangja kopogtatja az ablakokat,
Halvány nap világítja a patakokat.
A macskák egérfogásba kezdenek,
A gyerekek iskolába mennek.

Varga Szimóna, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Pivártsik Nikol
szabadkai tanuló rajza

Sziveri Dániel
szabadkai tanuló rajza

Szülővárosom, Topolya

Szülővárosom Topolya. Az észak-bácskai körzetben, Vajdaság középső részén található.

Topolya számomra nagyon szép város. Büszke vagyok rá, hogy itt születtem. Jellegzetességei közül első helyre a topolyai templomot tenném, mert a környék legszebb és legmagasabb temploma. A város legrégebbi épületében, a Kray-kastélyban kapott helyet a múzeum. 1802-ben építette báró Kray Pál. A múzeum állandó tárlatai a helytörténeti, az irodalmi és a képzőművészeti tárlat. Itt van dr. Hadzsy János- és Fernbach Bálint-emlékszoja is. A múzeummal szemben található a park, ami eléggé elhanyagolt állapotban van. Odahaza a szüleim megmutatták Topolya régi képeslapjait, melyeken szép és rendezett volt ez a park. Tájházunk is létezik, ami a régi piac utcában található. Jellegzetessége a gerendás nádtető. Valamikor ez egy gazdaház volt. 1843-ban építették. A kovács-dognár műhely is létezett, ezt belülről is meg lehet tekinteni, kiállításokat rendeztek benne. Ma csak kívülről szemlélhetjük az épületet. Van egy szelmalmunk. Ennek eredeti helye a vásártéren volt. Körülbelül húsz évvel ezelőtt helyezték át a tó partjára. Három szintből áll. A tó partja az elmúlt néhány évben nagyon szépen kiépült. Játsszótérek, edzőtér és kempingezési lehetőségek várják itt a pihenni vágyókat. Sorolhatnék még helyeket, amik mostanság ékesítik városunkat, de a felsoroltakból is látszik Topolya gazdagsága és szépsége.

Az a baj, hogy ebben a rohanó világban elfutunk a szép dolgok mellett, és nem vigyázunk rájuk. Remélem, ez egy napon megváltozik, és szülővárosom gazdagsága a jövőben megszorozódik.

Pelle Ármin, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Dózsa György tér 12.

Az utcában hamar besötétedik. Néha egy-két embert látni, akik sétálnak.

Csak a kutyák ugatása és a járművek zúgása töri meg a csendet. A fák ágát a szél mozgatja. A hold és a csillagok világítanak az égen. Hideg, szeles idő van. Az udvaron a két házörző nagyon mérgesen csahol, mert nem tetszik nekik, hogy egy macska megsértette a felségterületüket.

A ház előtt kis tujafák sorakoznak, azokat pedig kerítés takarja. A bejáró egy keskeny kis út. A ház mögött egy kopasz barackfa található, és a tűzifának is itt a helye. Sok játék hever a földön, amivel jó időben lehet játszani. A kert elején a virágok kezdenek kibújni a földből. Leghátul egy hatalmas kert, mellette néhány díszbokor díszelg.

Bent a házban a lámpa már nem ég. A család nyugovóra tért. Az utca némaságba borult, és minden mély álomba merült, még a szél is elcsendesült.

Ágoston Annabella, 5. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Martonos

**Varga Patrik
bácskerteszi
tanuló rajza**

Zenta, az én városom

Én nagyon szép városban élek, ezt a várost Zentának nevezik.

Zentán sok üzlet van, és hamarosan épül egy nagy áruház is. Egy vidéki embernek, talán ezek lennének az érdekesek, de én inkább arról írok, ami Zentát igazán különlegessé teszi.

A város mellett folyik a Tisza. Lehet úszni, horgászni és hajózni is. A Tiszáról azonban nemcsak a szórakozásnak kell eszünkbe jutni. Sok történelmi esemény színhelye volt. Ezt az is bizonyítja, hogy a Tisza-partot szobrok és emlékművek díszítik. Zenta arról is nevezetes, hogy sok a játszótér, ahol a gyerekek mindig kedvükre szórakozhatnak. A legszebb játszótér a park melletti. Az egészet hatalmas fák, és zöldellő bokrok veszik körül. Nem messze tőle van egy szökőkút. A kút körül padok, amilyenek én mindig szívesen megpihenek, miközben nézem a csobogó vizet. A park, a Tisza, az emlékművek, a játszótérek mind szebbé teszik Zentát, s mégis ami a legjobban tetszik, az távol van a város zajától. Ott, ahol nem zúgnak minden percben autók, motorok. Ahol az egyetlen, ami zúg, az talán csak egy kis traktor, mellyel szorgalmasan művelik a földeket. Én a városomnak ezen a részén élek. Innen már a szántóföldek látszanak. Sokan talán azt mondanák erre, hogy az isten háta mögött van, én mégis oly szívesen sétálok a poros utcákon, és szívesen nézem mindennap, ahogy a szorgos emberek művelik a földet.

Ezért bátran mondhatom, hogy Zenta, az én szülővárosom a világ legszebb városa.

Nagy Perge Diana, 7. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

A zongorám

Kedvenc tárgyam a zongorám.

A születésnapomra kaptam. Nagyon megörültem neki, és máris játszottam rajta. Anyukám kedvenc dalát is elzongoráztam. Nagyon tetszett neki. Ezért, ha látom, hogy fáradt, gyakorlással mindig felvidítom. A hangszerem az íróasztal mellett, a sarokban áll. Színe barna. Fehér és fekete billentyűi vannak. A kottatartón, a kottafüzetben a hangok énekelnek. A zongorán ülnek a legkedvesebb játékaim, amelyeknek mindennap játszom valamit. Ők a legjobb barátaim, mert mindig mindent végighallgatnak. A zongora sok figyelmet igényel, mert a port mindennap le kell törölgetnem róla.

Néha úgy érzem, szomorúan néz rám, mert elhanyagolom. Ilyenkor megsajnálom, és megfogadom, hogy többet tördöm vele.

Póciók Andrea, 5. osztály, Sonja Marinković iskola, Szabadka

Kedvenc játékom

Anyukám sokat mesélt a gyermekkoráról és kedvenc játékaikról. Sajnos a mai világban mi, gyerekek másképp játszunk. Mint a legtöbb gyereknek, az én játszótársam is a komputer.

Rajta sokféle játékot találhatok, de csak egyet, a kedvencemet írom le. Neve: Jazz Rabbit 2. Ebben a játékban különböző pályákat lehet elérni. Már eljutottam a negyedik pályáig, a majmos pályáig. Ezen a pályán a majmok ellenségesen lövöldöznek.

A játék sok figyelmet igényel, de közben szórakoztató is. Minél több időt szeretnék játszással tölteni, de nem hanyagolom el a tanulást sem.

A tanulást macskáim társaságában végzem, akik mindig ott ülnek az ágyamon, és biztatóan bólogatnak, mintha attól félénének, hogy őket már elfelejttem.

Pávity Edina, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Önjellemzés

Kicsi, szépi, édeshangú, tityi-toty, ez voltam én. És mi lett belőlem? Háztelmesélem.

Figyeljetek! Ha elmegyek a tükör előtt, biz' néha megjídek. Bár már kiskoromban megtanultam úszni, mégis akaratlanul gyűjtöm magamra az úszógumit. Pucér felsőtestemen felfedeztem ezt a kis felesleget. Jaj, csak nehogy igaz legyen a mondás: „Egyet ugrik, kettőt csobban.” Az arcom sem hibátlan. Ezek a pattanások, meg amik itt a rajtam ékeskednek!... Én miattuk mérgelődöm, ők meg miattam. Néha megnyomkodom őket. Anyám pedig sopánkodik, hogy hol vesz nekem cipőt. Nem veszi észre, hogy közben a lábam is megnőtt! Végtagjaim nyúlnak, én meg mintha mennék össze. Nem maradok talán mindig ilyen törpe? Bosszant már, mert nem nővök magasabbra, hogy ott állhassak tornán a kívánt helyen a sorban.

Bevallom, sosem voltam egy Pavarotti, de most a hangom is elkezdett mutatni. Azt mondják szépen gyarapszik ez a gyerek, csak egyesek szerint az esze kicsit még éretlen. Nem vagyok én oka annak, hogy nem ért meg a nagyvilág. Mások mást tartanak helyesnek, én meg duzzogok, amin csak lehet. Duzzogok eleget minden apróságon, de főleg a tanuláson. Minden érdekel, csak könyvet ne lássak! Néha azt kívánom, bár az iskolát is bezárnák.

Azt mondják, nem tart örökké a kamaszkor, csak túl soká! Legközelebb elmesélem, mi lett velem utána.

Hodovány Szilárd, 7. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

RÜGYFAKADÁS

Cicuska

Az én cicám fekete,
Csillog-villog a szeme.
Hogyha nem kap vacsorát,
Szomorúan néz reám.

Foghatna már egeret,
Lustálkodott eleget.
Légy hát ügyes cicuska,
Csak így lesz ma vacsora!

Hanyic Alexandra, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

A mi lakásunk

Kétéves voltam, amikor anyukámmal átköltöttünk ebbe a lakásba. Nem túl nagy, de nem is kell nagyobb, hiszen kettőnknek nem kell sok hely.

Amikor beköltöttünk, elkezdődtek az építkezések. Az épületünkre még két szintet építettek. Mi az 5. emeleten élünk, így fültnai voltunk az egész építkezési folyamatnak. Na de ez nem is olyan lényeges, inkább bemutatom a lakásunkat.

A bejárati ajtóból minden látszik. Jobbról balra a következő a sorrend: fürdőszoba, nappali, az én szobám, a konyha. A konyhából nyílik a terasz, belőle meg az éléskamra, melyből még egy található a konyhában.

Következzen a személyes véleményem egy pár helyiségről.

Az első a konyha. A konyha nagyon tetszik, amióta átmeszelték sárgára. Minden reggel fölvidítja a napomat. Persze nemcsak emiatt szeretem, hanem azért is, mert az itt lévő tárgyak többsége is sárga és kék színben pompázik. Például ilyenek a tányérok, az abrosz, a doboz, amiben a rizst tároljuk (ezt én festettem anyukámnak még óvodás koromban, mintha előre láttam volna, milyen színű lesz a konyha). Még anyukám is beleillik a színekben, amikor reggel a sárga és kék színű pizsamájában kávézik.

A második a nappali. Ez egy rendkívül meleg szoba. Meleg a szó minden értelmében. Barackszínű falai vannak, ezt a szobát azért szeretem, mert itt sok szép pilanatban van részem anyukám társaságában. Együtt nézzük a televíziót, nézzük a képeket, szagolgatjuk a parfümöket, zenét hallgatunk, rajzolunk és finomakat vacsorázunk. Ebben a szobában van a kedvenc selyemképem, amit anyukámnak ajándékoztam: egy gyönyörű hattyút ábrázol. A képet be is rá máztuk, sötétkék keretben van. Ha már a selyemnél tartunk, itt lóg az első képem is, óra formájában. Kék alapon, barackszínű tengeri csikók mutatják, hogy hány óra van.

A harmadik helyiség a szobám, elég kicsi. Anyukám segítségével kb. 2 évvel ezelőtt rendeztem át, az én ízlésem szerint, és ezért tetszik. A legjobban tetszik a barna kis szekrényem, melyen a dezodorok és a parfümök állnak, de kaktuszok is vannak rajta: egy nagyon kicsi, és egy gyönyörű nagy és leveles. Ezek mellett a szekrényen egy tévékészülék is található. A falra poszterokat ragasztottam, belőlük a szekrényem is van. Szeretném, ha a szobám mindig ilyen szép maradna.

És végül a kritikák sem maradhatnak el. Az egyedüli dolog, amit utálok a lakásunkkal kapcsolatban, az a zaj. Ha az alattunk élő emberek nem veszekszenek, a fölöttünk élők kalapácsolnak, fúrnak stb. Ha ők is csendben vannak, akkor a mellettünk élő „Semmisemfelelmeg”-né tiltakozik.

Sajnos semmi és senki sem tökéletes. De azért őszintén remélem, hogy másoknak nincsenek ilyen szomszédjai (kivéve Nellit, mert ő két emelettel lejjebb él, úgyhogy tudja, miről beszélek).

Remélem, hogy még sokáig ebben a lakásban fogok élni, de ha mégsem lesz így, akkor legalább hasonló legyen a mostanihoz. Mert ennél jobb nincs.

Nánási Andrea, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Az én szobám

Végre hazaérkezem, belépek az előszobába. Balról a második ajtó az én szobám ajtaja, berohanok és leülök a számítógép elé.

Itt CD-k vesznek körül, a látványuk is gyönyörű, hát még amikor a lejátszóba teszem őket. Nemsokára át kell ülnöm az íróasztalomhoz. Fölöttem és mellettem tankönyvek és füzetek sorakoznak.

Legjobb talán a lámpám, mert az háromágú, és hat halogénégő világít benne. Nagyon szeretem a fekhelyemet. Sokat használom, mert rajta szoktam tanulni. Az ágyamból jól látszik a tévém és a DVD-lejátszó. Azok mellett vannak ruhás és polcos szekrények is. A polcos szekrényeken lexikonok és szótárak találhatók, meg persze társasjátékok. A szekrényem előtt van a három részből álló asztalom, ami akkor hasznos leginkább, amikor eljönnek a barátaim, és rajta üdítőket és sós csemegéket tartok. Tőle jobbról található a hatalmas ablakok, melyek élénk és világossá varázsolják az én csodabarlangomat.

Nagyon szeretem az én varázslatos csodabarlangomat.

Vituska Olivér, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

Számtalan szenvedélyes, szélsőséges de szellemes, szemléletes, színvonalas, szípkarkázó **önjellemezést** küldetek az utóbbi időben, s belőlük a szertelen, szeszélyes, szórakozott, szófogadatlan, szomorú, szorongó, de szimpatikus énetek kiabál a világba. Ezek közül az írások közül **Hodovány Szilárd önjellemezése** került be a mai Rügyfakadásba. Nem azért, mert a jók között a legjobb, hanem azért, mert a fenti alliterációsor az ő írására is vonatkozik. Hát a kamaszkor már csak ilyen, belső és külső velejáróival együtt el kell szenvednie minden emberfiának. De majd ha lecsitul bennetek ez az érzelmi hullámmás, rájöttök, hogy a világ körülötetek nem változott: a „szibongó természet”, a szülőfalu vagy szülőváros, az utca, a szoba, a barátok, kedvenc tárgyak, állatok továbbra is olyanok, amilyenek a mai Rügyfakadásban olvasható leírások mutatják: örömünk és boldogságunk forrásai.

A múlt héten érkezett sok jó írást a következőknek köszönöm:

Ada: Dér Lilla, Könyves Regina, Lehocki Dániel (2 írás), Orcsik Henrietta és Zemankó Edvárd;

Bácskertes: Buják Anikó, Dienes Blanka, Guzsvány Anna (2 írás), Guzsvány Szilvia, Hodovány Szilárd, Jánosi István, Kubik Vanessa, Saszi-várevity Edvárd, Szakács Ramóna, Tallósi Edit, Ujlakos Stefánia (2 írás) és Varga Patrik;

Csantavér: Bálint Diana (2 írás), Bozsik Árpád, Csetvei Melánia, Farkas Rebeka, Gandis Ágota, Juhász Tünde, Kecsenovics Kitti, Matuska Zoltán, Nagy Dávid, Oláh Tamás (2 írás), Rékli Lejla (2 írás), Szirák Teodóra (2 írás) és Udvardi Ákos;

Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj iskola: Bencun Mia, Imamović Inesz, Jurcsák Hajnalka, Molnár Andor, Vukov Johanna; **Október 10. iskola:** Cvinin Blanka, Fodor Tamás, László Roland, Némedi Emese (2 írás), Somogyi Norbert, Szabó Éva, Szobonya Tamara és Varjú Orsolya.

Üdvözléssel:

Tomán Mária

A kakas

Akinek a közelében lakik kakas, minden reggel kakasszóra ébred. Valaki örül, hogy nem kell ébresztőórát vennie, aki szeret lustálkodni, az szídjá ám a kakast. Megtalálható a baromfiudvarban, tanyákon. Van, aki csak kedvtelésből tartja, de van olyan is, aki hasznából.

Szeret a szemétdombon kapirgálni, este pedig a tyúkökban nyugovóra térni. Ismert a gatyás, rózsás taréjú, bóbít és törpekakas. Testtömege 2–10 kg, magassága 20–50 cm, hossza pedig a 40 cm-t is elérheti. Testét toll borítja (fehér, barna, fekete). Farktolla általában nagyon díszes. Növényekkel, magvakkal és kukacokkal táplálkozik. Tyúkjait és csirkéit védi. Ha megpróbálják megközeleíteni, a kakas lábával a paprikáival és csőrével támad.

Vukov Johanna, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Minden kakas kukorékolással köszönti a napot hajnalban. Leginkább a baromfiudvarban, farmon és néha a városban is megtalálható. Toll fedi a testét. Piros taraja és erős csőre van. Különlegessége a hosszú, színes farktollai. Van szárnya, de mégsem tud szállni. Egész nap kapirgál. Szereti a magvakat, de legjobban a kukoricát. Tyúkjait óvja más kakasoktól.

A kakas leginkább a kukoricát, csirkéket és tyúkokat is egy kétféleképpen jár csörgőóra. Leginkább a paprikáival alszírjuk.

Molnár Andor, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A barátom

A barátom neve Balázs,
hobbija a kosarazás.
Szereti a pizzát,
még jobban a Fantát.

Balázs és a gitár,
mindig együtt jár.
Ő szereti mindennap pengetni,
mert nagy zenész akar lenni.

Szeretnék vele többet játszani,
de ő csak a gitárt pengeti.
Így aztán én ráhagyom,
mert Balázs a legjobb barátom.

Becskei Denisz, 3. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

A sztár a következőket nyilatkozta a Sherlock Holmes című thriller bemutatója előtt: „Az igazi puristáknak talán nem fog tetszeni, de én úgy képzelem el a mesterdetektívet és kedves dr. Watsonját, mintha egyenesen a viktoriánus Halálos fegyverből léptek volna elő – A film Conan Doyle több regényére építve meséli el a nyomozók barátságának történetét...

– A Sherlock Holmes című mozifilm nagy siker. A forgatás előtt mit tudtál erről a mesterdetektívről?

– Arról már régebben olvastam, hogy Conan Doyle huszonegy évesen, általános orvosként és sebészként kezdte pályafutását. Mivel az első években gyéren szállingóztak a páciensek a soutsea-i rendelőbe, üres óráiban írogatni kezdett. Ha nem így történt volna, ma a detektívirodalom szégyenebb lenne egy klasszikussal. Mindenki előtt ott a kép: Sherlock Holmes a pipájával, nagyítójával és kockás utazósapkával a fején... Ezt az urat az olvasók, majd a mozinézők azonnal a szívükbe zárták. Ő a világ talán legismertebb és legfoglalkoztatottabb magádetektívje.

– Doyle mikor írta az első Holmes-sztorit?

– Tudtommal 1886-ban írta Doyle A bíbor-színű dolgozószobát. A kézirat egy évig hevert a Beeton's Christmas Annual szerkesztőségében, mire leköszölték. A hűvös, gunyoros figura, aki ír whiskyt ivott, nyomban elnyerte az olvasók rokonszenvét. Ez a nyomozó még hegedülni is tudott, éles elméjével legbonyolultabb bűncselekmény szálait is kibogozta, az elszórt cigarettahamuból képes volt megállapítani a dohányos nemét, korát, hajszínét, sőt a kedvenc ételét is. Segítőtársa dr. Watson...

– Azt tudjuk-e, hogy ki volt az igazi Sherlock Holmes?

– A skóciai egyetemen tanított dr. Joseph Bell sebészprofesszor. Fiatal tanítványai való-sággal istenítték. Doyle sohasem tagadta, hogy egykori tanáráról mintázta Sherlock

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú

Robert Downey Jr., alias Sherlock Holmes

Holmes alakját. Az orvos Doyle-nak ötleteket is adott egy-egy újabb Holmes-sztorihoz.

– Mitől sikeres ez a detektív?

– Sherlock Holmes nem attól sikeres detektív, hogy sohasem találgat, hanem attól, hogy amikor találgat, nagyon is jól vélekedik. Holmes abban különbözik a Scotland Yard felügyelőitől, hogy ők a tényeket szabják az elméletekhez, ahelyett, hogy az elméleteiket szabnák a tényekhez.

– Nagy elődeid voltak, sokan formálták meg Holmest a múltban.

– Basil Rathbone 1939 és 1946 között tizen-négy mozifilmben alakíthatta a mesterdetektívet. A többiek – Peter Cushing, Robert Stephens, Jeremy Brett, Nicholas Rowe, Michael Caine – több-kevesebb sikerrel nyomoztak (tévfil-mekben is). De immár húsz esztendeje nem mutatott be Hollywood Holmes-filmet. Guy Ritchie mostani változata előtt a Sherlock és én volt az utolsó. Itt Michael Caine alakította a nyomozót, Ben Kingsley pedig Watsonként tündökölt.

– Milyen ez az újabb változat?

– Ez egy alaposan felturbózódott, szilaj akciófilm. Szereplők: Jude Law, Rachel McAdams, Mark Strong, Eddie Marsan és mások. Guy Ritchie csúcsformában rendezte meg a filmet! Elmondom a mesét. Holmes titok-zatos szívét is rabul ejti egy hölgy, Irene Adler, és én, a detektív nem sejtem, hogy a kisasszony egy bonyolult tervet dédelgetve került a közelébe. Hű társammal, dr. Watson-nal Lord Blackwood nyomába szegődünk. Én a filmben sokat bunyózom – aggyal és ököllel Londonban mindent el lehet intézni. A látvány pompázatos. Sok jelenetben virtuóz küzdősport-koreográfiákat mutatok be, botokkal harcolok. Ehhez sokat kellett edzenem, de megérté. A magam részéről ké-szen állok arra, hogy sikermozzi-szériát vá-raszoljunk Holmesékból. Az újabb generációk is megszerették Holmes izgalmakban bővel-kező történeteit.

B. Z.

Az artista

Vándorcirkuszhoz jelentkezik egy artista.
– Mit tudsz te, amit az én artistáim nem?!

– kérdi az igazgató.

– Húsz méter magasból háló nélkül fejest ugrok egy márványtömbbe.

Az igazgató kétkedve áll hozzá, de felveszi az artistát. Az artistának egy kikötése van: akármilyen történik, csak háromszor csinálja meg a mutatványt.

Első előadás: mindenki kíváncsi a hihetetlen mutatványra, elkel az összes helyjegy. Az artista felmászik 20 méter magasra, fejével beleugrik a márványtömbbe, felkel, kutya baja. Vastaps, hurrogás.

Második előadás: beüzemelik a nagyobb férőhelyes sátrat, ez is megtelik. Artista felmászik, fejes a tömör márványba, felkel, semmi baja. Óriási siker!

Harmadik előadás: a cirkusz kibérel egy stadiont. A mutatványnak már messze földön elterjedt a híre, alig férnek be a nézők. Márványtömbös-artistaság pólók, extázis. Artista felmászik, leugrik, felkel, semmi baja. Tapsvihar, kasszarobbantás...

Az igazgató az előadás után odamegy az artistához:

– Fiam, ebből a számból meggazdagodhatnánk. Miért nem csinálod meg 3-nál többször?

– Azért, mert NAGYON FÁJ!!!!!!

Pisti kérdez

– Marika, mondták már neked, hogy te vagy a világ legszebb lánya?

– Még nem.

– Gondoltam.

Parkoló

Egy vastag szemüveget viselő időse néni megszólít egy kigyereket az utcán:

– Kisfiam, átvezetnél engem az utca másik oldalára?

– Szívesen. Ott tetszik lakni?

– Nem, ott parkol az autóm.

Hideg tél lesz

Egy borongós őszi napon az öreg indián elmegy a varázslóhoz és megkérdezi:

– Milyen lesz a tél?

– Kemény hideg tél lesz.

– Biztos?

– Biztos.

– Gyűjtsek fát?

– Még kérde? Gyűjts!

– A családom is gyűjtsön?

– A családot is.

– Az egész törzs gyűjtsön?

– Az egész törzs... persze.

Az öreg elballag, a varázslónak pedig kezd rossz lelkiismerete lenni. Mi van, ha felesleges munkát adott az öregnek? Hát bemegy a városba, a meteorológiai intézetbe, és megkérdezi:

– Milyen lesz a tél?

– Kemény, hideg tél lesz.

– Biztos?

– Biztos. A szatellitfelvételeken remekül látszik, hogy az indiánok már mindenfelé gyűjtik a fát.

Matek

Az iskolában a tanító néni így szól Pisti-kehez:

– Pistike, ha anyukádnak van három almája, és hétfelét kell osztania, mit csinál?

– Kompótot!

Optikusnál

Az optikai szaküzletbe bejön egy vevő. Az optikus ezzel fogadja:

– Jónapot, uram! Önnek nyilvánvalóan legalább kilencdioptriás szemüvegre van szüksége.

– Igen, honnan tudja?

– Onnan, hogy az ajtó helyett a kirakaton keresztül jött be.

Állatkertben

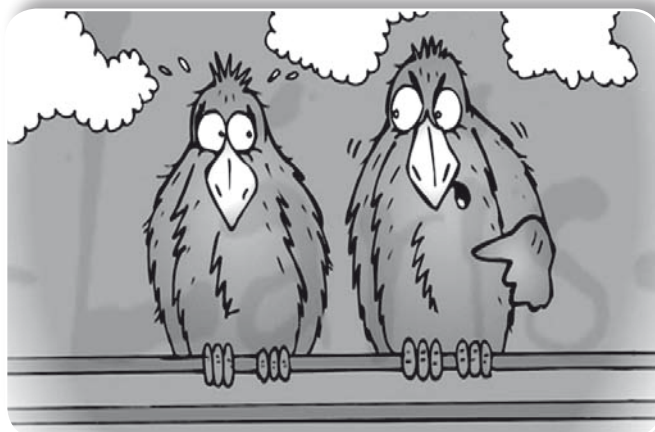
Egy férfi egy álláshirdetésre jelentkezik az állatkertben. Kiderül, hogy az állatkert legfőbb látványossága, a gorilla, nemrég pusztult el, és attól félnek, ha ez kiderül, nem jönnek majd a látogatók. Az állatkert igazgatója magas fizetést ígér a férfinak, ha jól eljátsza a gorilla szerepét jelmezbe öltözve.

A jelentkező megdöbben az ajánlaton, de mivel nagyon kell neki a pénz, elfogadja az állást. Beöltözik, és bezárják a ketrecbe. A produkciója egészen jól sikerül, a látogatók odavannak a gorilláért. A férfi egyre jobban belejön a mókába, le-fel ugrál, mászik, hintázik. Egyszer azonban egy akrobatamutatvány rosszul sül el, a magasban ugorva nem tud elkapni egy kötelet, és áttörve a rácsokat, átzuhan az oroszlán ketrecébe. Míg a földön fekszik, az oroszlán egy hatalmasat üvölt. A férfi rémülten kiabálni kezd: „Segítség! Segítség!” Erre az oroszlán közel hajol hozzá és a fülébe súgja:

– Ne ordíts, te örült! Mindkettőnket ki fognak rúgni!

– Ha feljössz hozzám, megmutatom a rovargyűjteményem!

– Azonnal engedj középre!

Közös kutya

Magyarórán a tanító néni Józsikát korholja:

– Józsika, a kutyádról írt fogalmazásod szó szerint ugyanaz, mint a testvéredé.

– Igen, tanító néni, mert a kutya is ugyanaz.

Sajnálatos hiányzás

Pistike egy nagy eggyessel megy haza az iskolából. Az anyja kérdőre vonja:

– Hogy lehet, hogy ilyen rossz jegyet kaptál?

– Egy sajnálatos hiányzás miatt.

– De hát nem is hiányoztál a suliból!

– Én nem, de a padtársam igen.

Autóvizsga

János bácsi autóvezetésből vizsgázik. Mellette ül az instruktor, hátul a rendőr. Instruktor:

– János bácsi! Milyen tábla volt ez?!

– Úgy néztem, fiam, búzatábla...

Füstjelek

Bemegy a cowboy a kocsmába és kér egy whiskyt. Csendesen iszogatja, hozzá pedig gyönyörű, tökéletes karikákat ereget a szivarjából. Egyszer csak egy nagydarab indián kocogtatja meg a vállát:

– Ide figyelj sápadtarcú, nagy bajban leszel, ha nem hagyod abba a pipetykázást!

Dolgozatokból

A cápa jellemzése: embert nem eszik, de nem lehet benne bízni.

Az őserdő olyan terület, ahova emberi kéz még nem tette be a lábát.

II. Endre a Szentföldről visszatérve hazáját és feleségét fenekestül felforgatva találta.

A hajó jéghegynék ütközött és elsüllyedt a Duna közepén. Innen gyalog folytatták útjukat.

IV. Béla várromokat épített.

A hős várkatonák általában nem érték meg a haláluk napját, mert már korábban elestek a csatában.

Dugovics Titusz hátsóját a falnak támasztotta, és azon felmászott.

Móricz Zsigmond később megnősül, és elveszi a feleségét.

A néma Katrin hallgatag lett...

Arany János 1817-től 1822-ig született.

A Hunyadi László olyan ballada, amelyben a főhőst feldolgozzák.

Leonardo da Vinci két olasz földbirtokos volt a középkorban.

Zrínyi Miklóst a bécsi kamara által feltüzelt vadkan ölte meg.

Petőfi mindent megtenne a nemzet érdekében, csakhogy ő is hősi halott legyen.

Petőfi úgy rohant a csatába, hogy jobb kezében a vers, bal kezében pedig a kard volt.

Kölcsey 1815 januárjától 1816 tavaszáig nem írt verset. Ebből az időszakból 3 verse maradt ránk.

Zrínyinek csak fél szeme volt, ám ez nagyon zavarta a csatákban.

A katonák életüket és halálukat kockáztatták.

A hős holtan esett össze. Ezt később nagyon sajnálta, de akkor már nem volt mit tenni.

A víz oxigénből és folyadékból áll.

A Szent Jobb István király bal keze.

Szemünk közepén van egy nyílás, amely mindenkinek fekete, mivel a fejünk belül sötét.

A gesztenyesütögető néni kiáll a sarokra, és odacsalogatja az embereket a szagával.

Sok régi kőzetben megtalálhatóak az őskori halak lábnymai.

Döbrögi a harmadik levonásban két púp-pal gyarapodik.

Kanada területe egyenlő Európa lakosságával.

A kenguru kicsinye fészeklakó.

A ménes egy nagy lócsomó.

Toldi a csónak felé indult, mikor a cseh vitéz elővette a kardját és majdnem lelőtte Toldi Miklóst, ő azonban észrevette a fondorlatos tervet.

Kolumbusz háromszor indult útnak, bár a második útján meghalt.

Lincoln anyja már csecsemő korában meghalt.

Egyiptom őslakói a múmiák.

A Bibliát Guttenberg találta fel.

A 18. századi főurak palotakertjei tele voltak szépen nyírt szökőkutakkal.

A baktériumokról: van mikroszkopikus, ami kicsit nagyobb, mint ami mikroszkóppal látható.

A középkorú lovagok a lovagi tornákon mindig egy hölgyet tűztek ki maguk elé.

Nyáron nő a kalapos gomba, télen a kucsmagomba.

A görög ábécé kezdete: alfa, béta, céda...

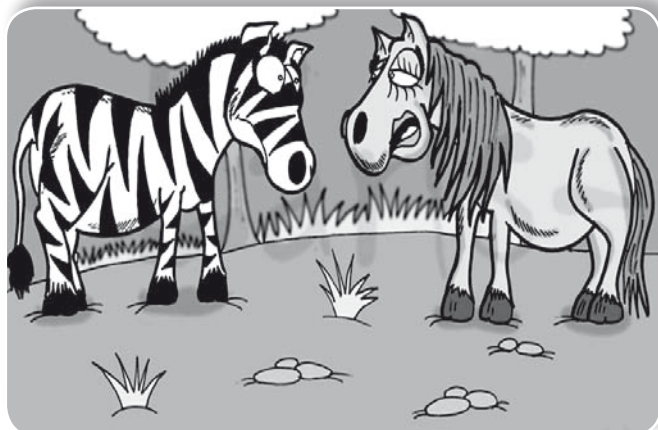
II. József, a vaskalapos király Mária és Terézia fia volt.

A fecske egy költöző madár olyan, mint a gólya, csak sokkal kisebb és nem hasonlít rá.

Barbarossa seregében kitört a pestis, amely elől maga a császár is csak álruhában tudott menekülni.

Bombay éghajlata olyan egészségtelen, hogy lakosai máshol laknak.

Csapadékfajta: lisztharmat.

– Ne haragudj, de rablókkal nem állok szóba!

– Miért fekete-fehér az a ló apu?
– Mert már régi.

Varró Dániel

Petőfi Sándor

I.

Összedült a tél már, mint egy ócska diszlet,
Kint ülök a parkban, ölemben az ihlet.
Ölemben az ihlet – zsömle, virsli, mustár,
Téged énekellek, Pönögei Kis Pál.

Pönögei Kis Pál, gyermeke a népnek,
Kin befele bor foly, kifele meg ének,
Mit neked királyok sok nyavalyás gönce,
Tenéked a világ dohányos börbönce.

Nem vagy dán királyfi, kinek a lét tömlőc,
Tenéked a magas ég is egy nagy gömböc,
A csillagok milljom szalámi szeletke,
Számológatod őket füstöt eregetve.

Pönögei Kis Pál, mit pönög a lantod?
Csak a te borocskád, csak a te galambod.
Szomszéd bácsi botja ha föltűnik, már rossz –
De csak vigyázz, öcsém, leszel te még fárosz!

Leszel te még fárosz, Pönögei Kis Pál,
Csillogsz majd a nemzet polcán, mint a kristály,
Lesz még a te versed szárnyas miseoltár,
Megszólod a jámbor költőt, aki voltál.

Te leszel a kisdéd, mi leszünk a jászol,
Kint a Duna-parton nekünk hadonászol,
Egész világ olvas – német, orosz, angol,
Száz kiáltja vissza, amit szavalandol.

Addigra ugyancsak megkopik e dallam.
Enszivem vérebe márthatom a tollam,
Kevés lesz már akkor zsömle, virsli, mustár
Énekelni téged, Pönögei Kis Pál.

II.

Diák korában Petrovics Sanyi
(Kiről manapság annyit hallani)
Úgy döntött, hogy vándorszínész leszen,
Hiszen
Mit ér

A fej, mit nem övez babér?
Amint mondom, mit nem övez babér.

Tüstént egy társulathoz ment tehát,
Hol kérelmét nevetve hallgaták,
S szintúgy nevetve válaszolnak is:
„Na, kis
Komám,
Előbb légy túl az iskolán,
Amint mondom, légy túl az iskolán.”

De Sándorunk csöppet sem búsula,
Úgyis csak nyűg vala az iskola –
Kinek elméjét, lelkét egyaránt
A láng
Füti,
Ugyan mit oktatnak neki?
Hát kérdem én, mit oktatnak neki?
„Kinek keblébe lángfolyam tolul,
Minek tanuljon az, direktor úr?

Az minden földi iskolát kijárt!”

Kiált,
S Aszód
Vígán visszhangozá a szót,
Amint mondom, visszhangozá a szót.

De mámor perce, mért vagy oly rövid?
Meghalla mindent hegyről tövig
A zord atya, s mert lágy szívűbb a kor
Akkor
Se volt,
Elverte gyermekén a port,
Amint mondom, elverte rajt a port.

III.

Ó, múzsák,
Ti kilenc szeszélyes leányi az égnek,
Kiknek kegyeit
Oly sok komoly férfiú is keresi,
S kik pusztit mégis szívesebben nyomtok
Nagyszájú suhancok orrahegyére,
Pusszantsatok orron,
Mert olyasmit készülök én most
Bámulatos leleményű korunknak
Okos dobozába pötyögni,
Aminek versbe szedése
Nem afféle hétvégi mulatság,
S nem megy csak úgy puszi nélkül.

Jaj, hogy múl az idő!
Gömbölyű másfél százada lesz már
Holnapután,
Hogy a hőse e versnek fölriadott,
S hogy fölriadott,
Nem késlekedett kiugorni az ágyból,
Megmosni fülét,
Levakarni nyakáról a piszkot,
Magára teríteni ingét,
Köpenyét,
S miután szájának kapuján
Mint kis létszámu de büszke sereg
Lovagolt be a früstök,
Nem késlekedett szaporán
Az ifjak kávéházába sietni.

Ejnye, te fürge suhanc,
Ne olyan szaporán!
Engedd, hogy e napnak versbe szedője
Bámulatos leleményű korának okos dobozával
Nyomodba siessen,
S bekukkantson veled együtt
A kávéházba,
Hol már gyülekeznek az ifjak,
S hol peremén a bágyadt nyugalom poharának
Túlcsordula már
Az események forrón gőzölgő feketéje.

Höszünk nem habozott.
Nem telt bele egy perc,
S lekezelt valamennyi suhancsal

Kedves Olvasó Tanulók!

Perjessy-Horváth Barnabás közzétette/megírta Kollégium blues című (részletet közöltünk belőle két számmal korábban) regénye főszereplőjének „irományait”. **Blue irományai** című könyve ugyancsak a Kairoi Kiadónál látott napvilágot 2006-ban. Az eljárás a magyar regényírás hagyományát idézi, a magyar regény „előtörténete” is valahogy így kezdődött: Kármán József a 18. század végén közzé tette Fanni hagyományait. Sokáig hitte azt a közvélemény, hogy tényleg Fanni, egy valódi magyar írónő naplóját, s nem Kármán regényét olvassa. Hasonló kezdeményezések a 20. században is voltak/vannak, Csokonai Lili (Esterházy Péter), Sárbogárdi Jolán (Parti Nagy Lajos), Spiegelmann Laura (Garaczi László). Blue irományai közül A Jókai-bableves címűt választva újabb asszociációs láncot indítottunk el. **Varró Dániel Petőfi Sándor** című költeménye az irónia és a gúny hangja révén bontogatja le az irodalmi-történelmi legendát. Ebben esik szó újfent a Jókai-bablevesről. S akkor miért ne szerepelhetne a rovatban a Jókai-bableves receptje? Az irodalom sokféle diszkurzív viszonyba állítható. Némely szakácskönyv pedig maga is irodalmi alkotás.

Bence Erika

(Voltak vagy féltucatan),
S miután elkortyola egy pirosas téát hevenyében,
Magához inté egyiküket,
Valamint magához inti a tenger a csermelyt
Vihar közeledtén,
Mondván:
„Jer csak, öcsém,
Folyj kebelembé,
S ha villám hasította ború
Száll majd a világra,
Tombolj velem együtt szörnyű morajjal,
Hadd tudják meg a bokrok, a fák meg a kerti
virágok,

Milyen az, ha haragszik a tenger.”
Így intette magához az ifjút,
Aki jött is örömmel,
És a két ifjú elsieltett
Oda, hol másik két ifjú várta a jöttük.

Kik voltak ez ifjak?
Ki volt ez a négy szeleburdi fiú,
Aki két nap híján
Gömbölyű másfél százada összejöve
Kicsomózni a nemzet csuklója körül
Az otromba gubancot,
Mit a történelem gacsos ujjai rábogozának?
Hohó, te kíváncsi közönség,
Ez fúrja az oldaladat, mi?
Node csak ne busúlj,
Hisz a költő fecsegő természetű ember
(Vagy tudj' isten miféle izé),
Mit a lelke megérez, azonnal hirdeti szája,
Nincs benne szemérem,

Még amit ő maga titkol,
Előbb vagy utóbb
Azt is kikotyogja.

Lássuk e négy ifiút hát!
Ott vala mindjárt előtt a hőse e versnek,
Aki nem vala más,
Mint minden műzsafiak lánglelkű vezére Petőfi,
És akit magával cipelendett,
Az ifju Bulyovszki,
Kit bámulatos leleményü korunk
Méltatlanul elfeledett,
Ott futkosa még föl-alá
Az izgága kezű Vasvári,
Hőssünk szuronyos botjával izgága kezében,
S ott vala Jókai Mór is,
A bableves elnevezője.
Föl volt téve a tűzre
A forradalom fazeka.

Egyszer csak
A széles hadonászások közepette
Az izgága Vasvári
Izgága kezéből
Kiröpült hőssünk botjának szuronya,

S kisdudülep ragyogásu hegyét
Egyenest Bécs fele döfte.

„Jaj”
Nyögte ijedten
Az izgága kezű Vasvári,
Kit e váratlan jelenet
Fenemód megijesztett,
És hőssünk, aki nem vala más,
Mint minden műzsafiak lánglelkű vezére Petőfi,
És Jókai Mór,
A bableves elnevezője
Egyszerre kiálta, hogy „éljen!
Hisz ez isteni jel!”
És az ifju Bulyovszki,
Kit bámulatos leleményü korunk
Méltatlanul elfeledett
Nem szólt vala semmit.

Hát, így kezdődött ez a nap,
Mely másfél század után is
Beragyogja a nemzet egét,
Valamint a derű beragyogja a nagyhasu honfiak
arcát,
Ha göntéri csirkét raknak eléjük

Házi metélttel,
Jó tejfölösen,
Melléje fehérbélű kenyeret,
Meg valami jóféle borocskát,
Nem afféle hitvány vívizű lörét,
Amilyent a dohos pincék fenekén
Eladásra erjesztget a gazda,
S hogy ez így alakult,
E négy lobogó fiatal,
S köztük is elsősorban a leglobogóbbat,
E versnek a hőstét
Méltán éri dicséret.
Továbbá méltán éri dicséret a költőt,
Ki e nagyszerű reggelt
Illendőképpen verse szedé,
Gyönyörű danolással,
Aminél gyönyörűbben
A klasszikusok semigen csivitelnek,
S a dicséret téged is illet,
Ó, hosszú türelmü közönség,
Ki mindezt végigüléd,
S nem zavarád meg
Sem zacskózörögéssel,
Sem jőzű álomnak sipoló szuszogásaival.

Perjéssy-Horváth Barnabás

Blue irományai

A Jókai-bableves

Íme, itt állunk a Damjanich tér egyik háza előtt. Éppen tiszta és ragyogó vasárnap reggel, amikor itt állunk, tehát megadatott számunkra az az élmény, hogy láthatjuk szinte az egész teret. Na most, hogy tisztáztuk helyzetünket, nem tudom, helyes volna-e megtapadnunk az aszfalton. Javasolnék inkább egy sétát, szemlélődjünk, gyűjtsük magunkba a képeket! Ha igazán szemügyre vesszük a Damjanich teret, észre kell vennünk: mérete nem hétköznapi, oly nagy kiterjedéssel bír, mintha nem is teret, de egy egész futballpályát akartak volna tervezni ide, csak aztán meggondolták. Csakugyan, mintha tervezték volna, pedig a tér valójában évszázadok alatt formálódott ilyené, esetlegesen.

Mondanom se kell, hogy nem ez volt mindig a neve, a legutóbbi időkben szögeztek a házfalakra azt a táblát, amelyen már a honvéd tábornok neve áll. Az ő szobra áll ott, a tér közepén is, innen sajnos nehéz felismerni arcélének vonalát. Talán ha közelebb mennénk... Gyűrjük le fáradtságunkat, közeledjünk a bronzalak felé! Még néhány lépés. A hagyomány szerint lenyűgöző volt itt egykor a táj. Hegyek zárták körül a mai Damjanich teret. Akkor még itt semmi nem

volt. Aztán hirtelen minden megváltozott, amikor elkezdődött a város terebélyesedési korszaka. Sorra nőttek ki a földből a tornyok, a házak. Hát kérem, ezzel be is fejeztem. Most ha akarnak, tartsanak velem!

A Damjanich térből nyílik a Herczeg és a József utca is, én mégis a Jókai utcán át távozom a térről. Itt sokszor végigmegyek, néha erre visz utam. Hogy mi jut eszembe olyankor? A Jókai-bableves. Igen, jól hallották: a Jókai-bableves! Életemben nem ettem igazi Jókai-bablevest, abból az egyszerű okból kifolyólag, hogy nem így hívták: csak egyszerűen bablevesnek, sehol az íróra utaló nyom. De egyszer nagyon szeretnék.

Sokszor képzeltem magam éttermek asztala mellé, kezemben egyszerű alumíniumkanál, jobb esetben alpakka, s várom a Jókai-bablevest. A pincér hosszú percekét várat, de ez csak az ételek előkelőségét hivatott szentesíteni. Remegő ujjakkal pöckölöm a sótartón lévő fogpiszkálókat. Várom és várom türelmetlenül a Jókait. A tálban úszkáló sonkadarabokra s a tetejére csorgatott tejföldre gondolok. De hogy ezt honnan tudom, mikor még sohasem láttam ilyet? Fogalmam sincs, de nem is fontos. Ami fontos, az az éttermi jelenet, ami marad a képzelet birodalmában, tisztán és fagyosan, beteljesítenélül.

A **Jókai bableves** Jókai Mór nevét viseli, aki ennek a csodának nagy kedvelője volt. 2005-ben Jókai-bablevesfőző versenyt is rendeztek Balatonfüreden, nagy írónk születésének 180. évfordulója alkalmából.

Hozzávalók: 40 dkg tarka szárazbab, 15 dkg gyökér, 15 dkg sárgarépa, 10 dkg zellergumó, 5 dkg vöröshagyma, 10 dkg disznózsír, 10 dkg finomliszt, 50 dkg füstölt kolbász, 50 dkg sertéscsülök, 2 gerezd fokhagyma, 1-2 db babérlevél, 1 csomag petrezselyemzöld, 1 kis doboz friss tejföl, 2 liter húsleves alaplé, ízlés szerint só, fűszerpaprika, ecet.

A babot átmossuk, a főzés napja előtt egy éjszakára beáztatjuk. A víz lepje el teljesen a babot.

Másnap húsleves alaplében (ha nincs, víz is tökéletes) feltesszük főni a babot a csülökkel együtt a kolbással együtt. Hozzáadjuk a babérlevelet. A kolbászt bő 20 perc elteltével kivesszük a levesből és félretesszük.

Amikor a bab puhulni kezd, hozzáadjuk a megtisztított, kockára vágott vegyes zöldséget és a 2 gerezd fokhagymát. Lassú tűzön főzzük. Amint a csülök megpuhult, kivesszük a levesből.

Elkészítjük a magyaros rántást (zsír, liszt, finomra vágott vöröshagyma, fűszerpaprika), ezzel a rántással sűrítjük be a levest. Tejfölt adunk hozzá úgy, hogy a levesből egy keveset szedünk a tejföhlöz és így adjuk a leveshez. Kevéske ecettel enyhén továbbélesztjük.

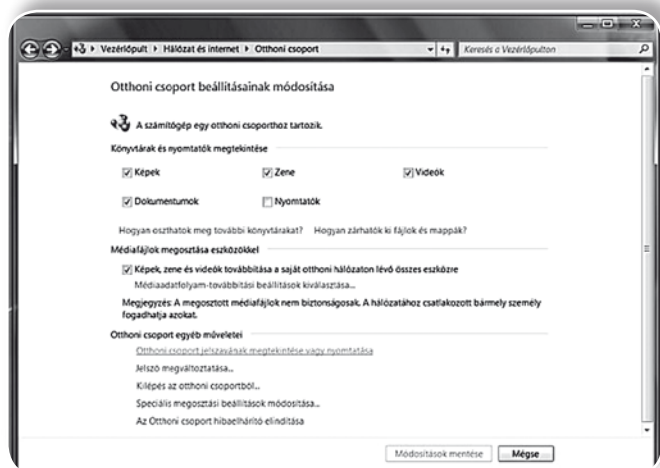
A főtt csülköt kicsontozzuk, apró kockákra vágjuk, a debrecenit karikákra vágjuk és a forrásban lévő bableveshez adjuk.

Tálaláskor további tejfölt kínálunk hozzá.

KOMPUTER

Hálózat egyszerűen

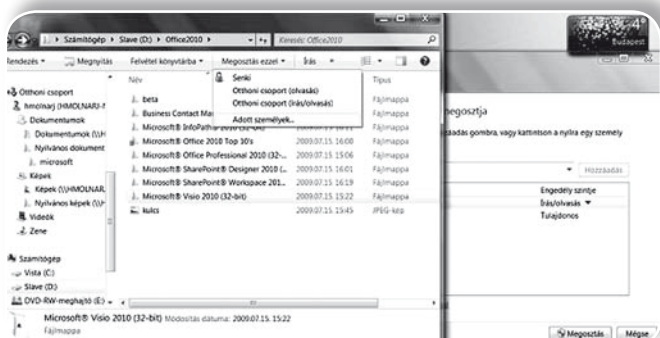
Kezdjük elsőként az alapoknál, és építsük ki a virtuális hidat otthoni gépeink között. Értelmszerűen indokolt a többes szám, hiszen ha csak egyetlen géppel rendelkezünk, akkor erre semmi szükségünk. Szerencsére a konfigurálásnál kellő tudás mélységénél nem kell hosszasan elidőznünk, hiszen a Windows 7-ben debütáló Otthoni csoportok technológiájával a felhasználók mélyebb informatikai tudás nélkül is oszthatják meg gépeik között a dokumentumaikat, egy biztonságos, jelszóval védett zárt hálózaton. Nem kell már elmélyedni például a céges Active Directory és jogosultságkezelés mélységeiben, illetve kényszermegoldásként nem muszáj a vendég kliensek korlátlan, ám a legkevésbé biztonságos hozzáférésehez folyamodnunk. Mindent a Windows intéz, nekünk csak követnünk kell az utasításait.

Az Otthoni csoport központja

Mivel otthoni hálózatról van szó, ezért az első csatlakozáskor válasszuk ki a kapcsolódás helyénél az Otthoni hálózattípust. Ha korábban mást állítottunk be, akkor az értesítési területen, az óra mellett keressük meg a Hálózat ikonját, kattintsunk rá, majd válasszuk ki a Hálózati és megosztási központ megosztása opciót, ahol átállíthatjuk a kapcsolódás módját. Amint ezt megtettük, meg kell jelennie az Otthoni csoportot létrehozó varázslóknak. Állítsuk be, hogy mit szeretnénk megosztani. Jelöljük ki elsőként a képek, zenék, videók és dokumentumok megosztását, a nyomtatókra majd később visszatérünk. Írjuk le a Windows által adott, a többi gép csatlakozásához szükséges 10 karakterből álló jelszót, majd kattintsunk a befejezésre.

Gépparkunk első tagja készen áll a többi eszköz csatlakoztatására. Ennek megfelelően a többinél is tegyük meg a fenti lépéseket, persze logikus módon a csatlakozáshoz a továbbiakban már nekünk kell meg-

Jogosultságkezelés bárhol

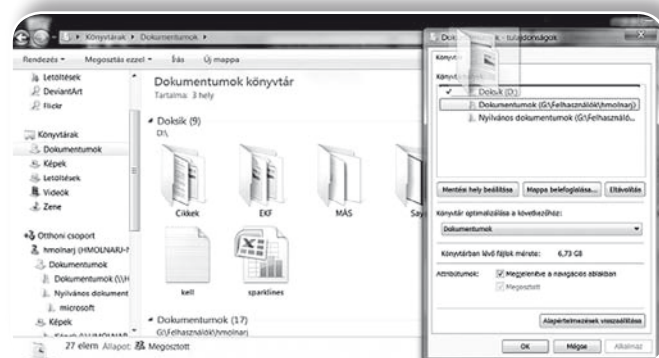

Hálózat egyszerűen

adnunk a korábban feljegyzett jelszót. Ha véletlenül elfelejtettük volna a titkos kódot, akkor se essünk kétségbe. A gazdagépen a Hálózati és megosztási központban kattintsunk az Otthoni csoport és megosztási beállítások kiválasztása opcióra, majd a funkció menüjében válasszuk ki az Otthoni csoport jelszavának megtekintése vagy nyomtatása lehetőséget. Egyébként ugyanitt lehetőségünk van a Média-adatfolyam továbbításának konfigurálására, a jelszó megváltoztatására, speciális beállításokra, hibaelhárításra és az Otthoni csoport elhagyására is. Egyelőre csak egy pillantást vessünk rájuk, később még visszatérünk hozzájuk.

Érdekes megvizsgálnunk ugyanis, hogy mit hoztunk létre. Nyissuk meg a Windows Intézőt, majd az oldalsávon az Otthoni csoport elemnél válasszuk ki a csatlakoztatott gépet, és böngésszünk annak állományai között. Mint láthatjuk, alapesetben csak a Windows Médiatárban lévő fájlokat érhetjük el, s még azok között is vannak különbségek a jogosultságok tekintetében. A Windows 7 ugyanis az alapértelmezett felhasználói könyvtárakból kettőt tart: egy személyest és egy nyilvánosat. Nem véletlenül, hiszen fő különbség köztük, hogy míg a személyes mappáknál (ahova a Windows 7 alaphelyzetben ment) az operációs rendszer csak olvasási hozzáférést ad, addig a nyilvános állományokat a hálózati tagjai szerkeszthetik és módosíthatják. A dokumentumok mentésénél erre érdemes figyelni. Persze semmi sincs kőbe vésve, hiszen könnyedén módosíthatjuk (illetve megoszthatjuk) gépünk bármely állományát, nem kell azokat mindenáron a nyilvános mappába másolnunk. Ehhez kattintsunk az adott fájlra, majd a Windows Intézőben válasszuk ki a felső menüsoron elhelyezkedő Megosztás ezel parancsot. Itt több lehetőségünk van: leltelíthatjuk a megosztást, az adott fájlt csak olvashatóvá, írhatóvá tehetjük, illetve az Adott személyek... elemmel egyenként is beállíthatjuk a jogosultságokat. Ennek köszönhetően akár a Médiatár személyes állományaihoz is adhatunk teljes hozzáférést, anélkül, hogy át kéne helyeznünk azokat a nyilvános mappába.

Hasznos lehet még, ha a sorozatunk első részében bemutatott módon a Médiatáron kívül lévő mappáinkat is hozzáfűzzük az Otthoni csoport által látott könyvtárakhoz a Windows Intéző Felvétel könyvtárba utasítására kattintva. Mindezt úgy, hogy a háttérben csak egy hivatkozás jön létre, vagyis fizikailag az adott állományok és könyvtárak az eredeti helyükön maradnak. Így egy helyre gyűjthetjük a fontos dokumentumainkat úgy, hogy azok egyszerűen megfoglalják a Windows 7 partícióján a helyet, másrészt egy rendszer-újratelepítés után is a védett helyen maradnak. Ha túl sok mappát helyeztünk el a Médiatár könyvtáraiban, akkor érdemes azokat a nekünk tetsző módon sorrendbe rakni. A művelethez kattintsunk az adott mappára a jobb egérgombbal (például a Dokumentumok elemre), majd a Tulajdonságok hivatkozásra megnyíló ablakban fogd és vidd módszerrel tegyük a könyvtárakat a helyükre.

Rendezzük át a Médiatár mappáit!

HOROSZKÓP

KOS

Ezen a héten nem következnek be drasztikus változások az életedben, pedig az életmódod nagyon is megkívánná ezt. Bölcs gondolataid támadnak csak úgy a semmiből, s könnyedén megoldod a bonyolultabb helyzeteket is. A hét közepén kissé veszélyben érzed magad, emiatt az egyik szemeddel folyamatosan azt lesed, hol van a követőd, s a közlekedésben is óvatosabb vagy. Tudod, hogy túlreagálsz a dolgot, de azt valldod, hogy jobb félni, mint megijedni!

BIKA

Ezen a héten úgy érzed, mintha a világ tetején lennél. Ilyen alaphelyzetben sokkal hatásosabbak az intuícióid. Hallgatsz a megérzéseidre, mert tudod, hogy nem csalsz csapdába. A hét elején ötleteid oszdt meg másokkal is. Érdekesen vezeted le az új elméleteidet, ne csodálkozz hát, ha mindig kisebb hallgatóság vesz körül.

IKREK

Talán sikerül lassítanod, ha nem, akkor maradj a kökemény hajszra. A helyes úton jársz, de nem vagy teljesen biztos a lépteidben. Hamarosan olyan mértékű segítséget kapsz, hogy újra hiszel mind a szerencsében, mind önmagadban, s talán egy kicsit a sorsszerűségben is.

RÁK

Ezen a héten több olyan emberrel is kapcsolatba kerülsz, akikkel egyáltalán nem szeretnél volna. Sajnos ráharaptál a csalira, sikerült elhúzniuk a mézesmadzagot előtted. Próbáld meg a lehető legjobbat kihozni a helyzetből, és nagyon fontos, hogy ne tekintsd őket elengedhetetlennek! Hamarosan helyükre kerülnek a dolgok, s te sem érzed majd elégedetlenség magad – még a végén nagy sikerrel végződhet a történet.

OROSZLÁN

Ezen a héten hajlamos vagy hamar felemelni a hangod másokkal szemben, ha nem azt tapasztalod, amit szeretnél volna. Könnyen dühbe gurulsz, ráadásul olyanokkal húzol újat, akik sokat árthatnak neked. Próbáld meg valahogy kijavítani ezt a ballépést, mert az elmérgesedett viszony most végzetes lehet.

SZŰZ

A veled született ravaszsággal nagyon sokra mersz ezen a héten. Egy nehéz választás elé állsz, amivel szembe kell nézned. Ne kapkodd el a döntést, inkább fontold meg alaposan a dolgot, s csak ezután válaszd ki a számodra megfelelő utat. A hétvégére kirándulást tervezel, a vasárnapot pedig az új hobbidnak szenteled, ami egyenesen gyógyír a lelkednek. Egy biztos: nem fogsz unatkozni!

MÉRLEG

Általában könnyen evickélsz a különböző programok között, de ezen a héten valahogy sokkal nehezebben szerveződnék meg ezek a dolgok. Az a baj, hogy túlzottan függővé tetted magad másoktól, nem kellene ennyire alkalmazkodnod olyan emberekhez, akikkel nem vagy teljesen egy hullámhosszon.

SKORPIÓ

A héten olyanokkal is szembeszállsz, akik sokat árthatnak neked közvetlenül és közvetetten is. Mielőtt kiengednéd a karmaidat, gondold át, hogy kivel állsz szemben. Mérlegelj, talán jobb lenne, ha az energiáidat egy új viselkedési mód elsajátítására fordítanád.

NYILAS

Újabb feladatot kapsz, amely nagy felelősséget kíván tőled. Nem vagy benne biztos, hogy maximálisan oda tudsz figyelni, úgyhogy egyelőre félsz a következményektől. Ha mindent beleadsz, jól fogadod a kihívást. A hétvégén tölts több időt a szabadban.

BAK

A hétvégén találkozol egy olyan személlyel, akiből valószínűleg előbb-utóbb a legjobb barátod lesz, annyira összeilletek. Boldog vagy, hogy megismerhettél egy hozzád ennyire hasonló embert, s érzed, hogy még nagy dolgokat vihetek véghez együtt.

VÍZÖNTŐ

Ezen a héten bízz az ösztöneidben, s nem lesz semmilyen problémád! Gyakran elfelejtesz hallgatni a belső hangodra, pedig egyáltalán nem sug butaságokat. Győződj meg, hogy a bizalmasnak vélt kapcsolataid nem felszínesek-e, s nem élnek-e vissza egyesek azokkal az információkkal, amiket megosztottál velük. Ne hagyd figyelmen kívül a figyelmeztető jeleket sem!

HALAK

A hét elején merész hozzáállással hozol meg egy döntést, pedig korábban már volt ebből negatív tapasztalatod. Ha kihívásba botlasz, most egyáltalán nem fogod vissza magad, s csodák csodájára sikerül is célba érned. Emiatt emelkedni fog az önbecsülésed is, nagyon tetszik neked az új éned, bátran leküzdöd az akadályokat az élet minden területén.

Hajápolás – hajszálpontosan

Fénytelen tincsek

A sok mosás és szárítás hatására hajunk spröddé és erőtlenné válhat. Ennek oka a hajszálakra rétegenként lerakódó só, illetve klóros víz maradványa. Mit tehetünk ez ellen? Hetente egyszer mossunk haját citromsavat tartalmazó mélytisztító samponnal! Ez a hatóanyag kémelő módon szabadítja meg hajunkat a lerakódásoktól, és ezáltal újból fényt kölcsönöz frizuránknak. Ha hetente többször is mosunk haját, használjunk kémelő sampont. Ilyen például a hársvirágot tartalmazó sampon.

FIGYELEM! Sohase tegyük a sampont közvetlenül a hajvégekre! A kívánt mennyiséget mindig tenyerünkbe öntsük, majd keverjük el egy kis vízzel, és csak a hajtőre masszírozzuk! Amennyi így jut a hajvégekre, az bőven elegendő. Szintén jó tanács, hogy sohase öblítsünk forró vízzel, csak kézmeleggel!

Fakó, kezelhetetlen

A nap és a szél hatása a túl erős hajszáritóéhoz hasonlítható, s ezt leginkább hajunk felső rétege sínyle meg. Kifakul, kezelhetlenné válik. A speciális hajápolók minden egyes hajszálat védőréteggel vonnak be, kitöltik a sérült helyeket, így ott fejtik ki hatásukat, ahol a legnagyobb szükség van rájuk. A különböző öblítők pedig jól fésülhetővé teszik a haját.

JEGYEZZÜK MEG! Sohase a hajtővünkre vigyük fel az ápoló- és az öblítőszerket! Mosás előtt nagy fogú fésűvel fésüljük végig még száraz hajunkat, s figyeljük, hol akad meg! Ott van különösen szükség a speciális gondozásra. Ettől a ponttól lefelé, egészen a hajvége-

kig vigyük fel a szükséges szert! Bármilyen egyszerűbb kúra hatásossága növelhető, ha a hajvégeket alufóliával tekerjük körbe. Így melegen tartjuk a kezelendő területet, és a hatóanyagok intenzívebben szívódnak fel.

Szálkás hajvégek

A szorosan befogott hajviselet, a hajgumi, -csatok, a hajmosást követő erőteljes törlés még az egészséges haját is igénybe veszi. Hatásukra az amúgy is száraz hajvégek még sprödebbé, szálkásabbá válnak. Legrosszabb esetben le kell vágtatnunk néhány centit a hajunkból.

Roncsolódott hajszerkezet

Ha vegyi hatásokkal, festéssel, tartós hullaammal is terheljük hajunkat, nem meglepő, hogy szerkezete nem épp a legtökéletesebb. Ennek eredménye: hajunkból nem formáz-

ható frizura, mert nehéz és összeesik. Itt az alkalom hát, hogy hozzászokjunk a kémelő hajszáritáshoz! Mondjunk le a hajmosást követő, törülközővel végzett durva dörzsölésről, a túl forró levegővel történő szárításról! Hajmosás után mintegy 20 percre tekerjük törülközőnket turbánként a fejünkre! Így nedves hajunkat „előszerűthetjük”, mielőtt megformáznánk frizuránkat.

A haj „száll”

A haj akkor „száll”, ha hajmosás után műanyag fésűvel vagy kefével formázzuk. Ilyenkor elektromosan „feltöltődik”. Ezért kedvezőbb, ha természetes alapanyagból készült eszközöket használunk.

JÓ TANÁCS: Mindig olyan fésűt vagy kefét használjunk, melyek fogainak, sörtéinek vége tompa, így nem sértik fel hajszálainkat és a fejbőrünket.

Reggelente és esténként keféljük át hajunkat, hajtőtől a hajvégek irányába, így a hajunkon található természetes zsíradék egyenletesebben eloszlik, és hajunk szép fényt kap. De kipróbálhatjuk azt is, hogy nappali arckrémünkől egy kicsit a tenyerünkre teszünk, majd eldörzsöljük, és óvatosan átnyomkodjuk vele frizuránkat.

Fejmasszázs – önerőből

Ujjainkkal rendszeresen és gyengéden masszírozzuk fejbőrünket a fejtetőnktől a tarkónk irányába! Ez erősíti fejbőrünk vérellátását, és így javítja a hajgyökerek tápanyagfelvételét.

Nevetőgázos a kiolvadó talaj

Dán és norvég tudósokból álló kutatógárda északkelet-grönlandi, svalbardi (Spitzbergák) és kanadai területeken vizsgálta a kiolvadó permafroszt – állandóan fagyott talaj – gáz kibocsátását. Azt találták, hogy az eddigi feltételezésekkel szemben az északi félteke szárazföldi területének 25 százalékát borító talajtípus olvadása dinitrogén-oxidot is az atmoszférába juttat, tovább erősítve az olvadás öngerjesztő folyamatát. (Ennek lényege, hogy minél melegebb van, a fagyott talaj annál gyorsabban olvad, olvadás közben azonban olyan gázok szabadulnak fel, amelyek tovább fokozzák a felmelegedést.) Az olvadó talaj pedig hússzor annyi nevetőgázt bocsát ki, mint a gáz legnagyobb természetes forrásai közé tartozó trópusi esőerdők. Egyébként a nevetőgázt használják a fogászatban is.

A dinitrogén-oxid a harmadik legfontosabb üvegházhatású gáz, melyet a kiotói jegyzőkönyv is szabályoz. Az emberi tevékenységek közül forrása a mezőgazdaság – elsősorban a nitrogénalapú trágyák –, valamint a fosszilis üzemanyagok elégetése.

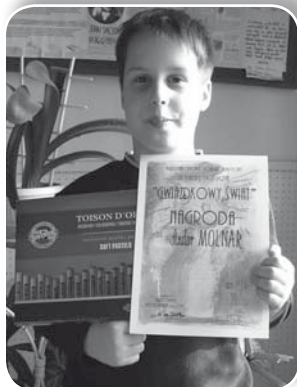
Április 13-án a kistudósítók ellátogattak a Szabadkai Rádióba. Köztük voltam én is.

Először a szerkesztőségbe kukkantottunk be. Ott több újságíróval találkoztunk. Az irodában sok könyv és számítógép volt. Ezután az egyik stúdióba mentünk, ahol a Mesekuckó szerkesztője, Bašić Gréta fogadott minket. Bemutatkoztunk, majd meghallgattuk az esti mesét Gréta tolmácsolásában. Bekukkantottunk a technikushoz is, aki épp a szalagra rögzített déli híradót engedte az éterbe. Beülhettünk a stúdióba is és beszélhettünk a mikrofonba. A látogatás végén érdekes feladatot kaptunk. A szerkesztőségben rövid beszámolót írtunk a látottakról, később felolvastuk írásunkat – amit magunk rögzíthettünk –, és vissza is hallgattuk. Jó móka volt. Szeretnék egyszer majd rádióban dolgozni. – **Bencun Mia**

A lengyelországi Lubin városkában immáron hatodszor hirdették meg a Csillagos világ elnevezésű képzőművészeti pályázatot, s az idei megmérettetésen is szép sikerrel szerepeltek a szabadkaiak. A pályázatra a világ tíz országából összesen 796 pályamű érkezett, a 10–12 éves gyerekek korcsoportjában **Molnár Andor** (4. c osztály, J. J. Zmaj iskola) és **Bojana Vlahović** (EmArt Műhely) kapott díjat, míg **Sándor Flórián** és **Mihaela Karamatić** (EmArt Műhely) különdíjas lett. A 13–15 éves korcsoportjában **Korek Diána** (EmArt Műhely) lett különdíjas. Az oklevél mellé minőségi rajzfelszerelést kaptak mind a díjazottak, mind a különdíjasok. A díjazottak rajza helyet kapott a katalógusban is.

Korek Diána és Bojana Vlahović

Molnár Andor

Mihaela Karamatić

MIZUJS?

Chipkerózsika címen hirdetett meseíró pályázatot a zentai Archimedes Oktatóközpont és a Magyar Szó. A pályázatra több mint kétszáz mese érkezett. Az ünnepélyes díjkiosztó március 30-án volt Zentán, amelyre kategóriánként a legjobb tíz meseírózt hívták meg. A helyezések csak a helyszínen derültek ki. Osztályunkból négyünk jutott be a legjobb tízbe. Örömmünk sokszorozódott, amikor megtudtuk, hogy Golić Attila harmadik helyen, Vukov Johanna a másodikikon, míg jómagam az első helyen végeztem. Oklevelet, CD-t, valamint könyvet kaptunk ajándékba. Remélem, hogy legközelebb is hasonló érdekes témájú pályázatot hirdetnek majd meg a szervezők. – **Besnyei Botond, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

A díjazottak: Hajnalka, Johanna, Botond és Attila

A díjazottak egy csoportja, alsó sor: Auróra és Ivana, felső sor: Daniel, Viktória, Andrea, Flórián és Áron

Pivárcsik Nikol

A Kínában 40. alkalommal meghirdetett nemzetközi rajzversenyen igen szép eredményt értek el a szabadkai tanulók: a pályázatra a világ 42 országából több ezer pályamű érkezett, ezüst oklevélben **Milic Áron** részesült (EmArt Műhely), míg bronz oklevelet **Pivárcsik Nikol** (4. c osztály, J. J. Zmaj iskola) és **Hegybbeli Andrea** kapott

(EmArt Műhely). Alkotásuk helyet kapott a katalógusban is.

Oklevelet a következő műhelyes tanulók kaptak: Uglík Auróra, Dunja Mađarević, Ivana Savković, Daniel Livingston, Jaksa Viktória, Dudás Róbert, Sándor Flórián, Dragičević Roxána, Bodó Sarolta, Berkes Beatrix és Bózsits Tímea.

Milyen a modorod?

1. Hangosan, érthetően köszönsz az ismerőseidnek, ha belépsz egy helyiségbe, ahol többen is tartózkodnak?

- a) Igen.3
b) Csak akkor, ha a kedvem úgy tartja.....1
c) Nem tartom fontosnak.0

2. Köszönés közben ránézel a másokra?

- a) Nem.....0
b) Igen.2
c) Igen, és rá is mosolygok.3

3. Ha egy ajtóhoz, kapuhoz egyszerre ketten érkeztek, mit teszel?

- a) Gyorsan besietek0
b) Előrebocsátom, de csak ha felnőtt az illető.3
c) Ha nem sietek, beengedem magam előtt.1

4. Ünnepestélyes alkalmakra milyen ruhát viselsz?

- a) Teljesen mindegy.....0
b) Tiszta legyen, és kész.2
c) A legszebbet veszem fel.....3

5. Ha születésnapra, névnapra hívnak, mit viszel az ünnepeltnek?

- a) Ajándékot.....2
b) Virágot.....3
c) Semmit.0

6. Ha társaságban valaki egy érdekes történetet mond el, hogy reagálsz a történet végén?

- a) Kifejezem a tetszésemet.3
b) Azt mondom, ez semmi, hallgassátok meg az enyémet.....0
c) Másról kezdek el beszélni. 1

7. Amennyiben valaki tanácsot kér tőled, mit teszel?

- a) Elküldöm máshoz.1
b) Igyekezzem segíteni.3
c) Udvariasan elutasítom.....0

8. Autóbuszon kinek adod át a helyed?

- a) Az idős és beteg embereknek.3
b) Senkinek.....0
c) Aki erre megkér vagy felszólít.1

A jó modorú embernek minden könnyebb, mindenki szívesen veszi a társaságát, és más is igyekszik előzékenyen, barátságosan, udvariasan viselkedni vele szemben. Tulajdonképpen valamennyiünknek arra kell törekednie, hogy a lehető legjobb modorral rendelkezzen. Ezt mindenki maga alakítja ki önmaga számára. Ha meg akarod tudni, milyen a modorod, oldd meg a tesztet. És ne feledd, bármikor javíthatsz a hibáidon, csiszolhatod a modorod. Megéri!

Értékelés

18 és 24 pont között

Minden bizonnyal nagyon népszerű vagy. Környezeted kedvel és megbecsül. Persze még te is tökéletesítheted a viselkedésedet azzal, hogy ha neked tesz valaki apróbb szolgálatot, azt mosollyal megköszönöd. Nagyon dicséretes, hogy tudod, mik a jó modor követelményei, és aszerint is cselekszel.

11 és 17 pont között

Még elég távol vagy attól, hogy azt mondják rád, igazán jó modorú vagy. Természetesen olykor-olykor már megtalálod a helyes megoldást. Jó volna, ha többet foglalkoznál a helyes viselkedés alapkövetelményeivel, mert akkor a környezeted másként tekintene rád.

0 és 10 pont között

Komoly hiányosságok vannak nálad a jó modor tekintetében. Az a baj, hogy nem is érdekel, hogyan viselkedsz, és hogyan beszélsz. Kár, mert egy idő után sokan elhúzódnak majd tőled. Igyekezz változtatni a viselkedéseden!

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves vagyok. Nekem az a gondom hogy, beleszerettem egy lányba az iskolában. Az a baj, hogy ő is jár valakivel. Hogy mondjam meg, hogy mit érzek iránta?

Democratic Party”

Válasz:

Kedves Democratic Party!

Az igazság az, hogy te bevallhatod a lánynak, hogy mit érzel iránta, de ha előtte nem észlelted nála a vonzalom jeleit (követ a tekintetével, sokszor rád néz, mosolyog rád, gyakran a közeledben tartózkodik, esetleg flörtöl veled, amikor a fiúja nincs jelen stb.), számítanod kell arra, hogy nagy valószínűséggel nem aratsz osztatlan sikert a vallomásoddal. De ha előtte jelzed neki, hogy tetszik, és szeretnéd jobban megismerni, lehet, hogy felfigyel rád, és számításba jöhetsz, mint szimpátia, szerelem. Minden attól függ, milyen érzelmek fűzik a fiújához. Hogy tisztábban lásd az esélyeid, a legjobb barátnőinél is puhatolódzhatsz, hogy milyen véleményrel van rólad. Ha begyűjtöd az információkat, biztos lehetsz benne, hogy érdemes-e lépned a lány felé, vagy jobb, ha kivárod, hogy szakítson a mostani szerelemével, és akkor próbálkozol. Persze akkor is el kell végezned a felsorolt feladati munkát.

„Kedves Bizalmas sorok!

Jó tanácsra van szükségem, remélem segítségemre leszel! Megismerkedtem egy fiúval, elkezdtünk levelezni, és összejöttünk. Nagyon szerelmes voltam, vagyok belé. A nagy boldogságomban fűnek-fának elmondtam, hogy mikről beszélgetünk, amikor együtt vagyunk. Erről elkezdtek az iskolában pletykálni, és heccelték a fiút, sőt egy társa csúnyán le is járatta a velem kapcsolatos dolgokkal. Amikor ez megtörtént, megszakított velem minden kapcsolatot. Szörnyen bánt, hogy ilyen butaságot csináltam. Tudom, hogy hibáztam. Egyszer sikerült vele beszélnem, és bocsánatot kértem tőle, azért, amit tettem. Úgy gondolom, ha igazán szeretett, akkor fontos neki a viszonyunk, és meg tud nekem bocsátani. Amikor a leveleit olvasom, nagyon fáj, hogy elveszítettem valami nagyon szépet. Mit tegyek? Érdemes-e továbbra is próbálkoznom, vagy mondjak le róla? Kérlek, adj tanácsot!

Válasz:

Kedves L. L.!

Nagyon nehéz helyzetbe kerültél. Sajnos el kell könyvelned magadban, hogy ezek után semmi sem lehet ugyanolyan, mint régen, nagyon nehéz visszaállítani azt a meghitt kapcsolatot, ami a fiúval

volt. Nagyon nehéz bizalommal lenni, ha úgy elbántak valakivel, mint a fiúddal. Az önértébe tapostál te is, és a többiek is. Lehet, hogy ha kitartóan próbálkozol a bocsánatkéréssel és azzal az igyekezettel, hogy újra barátok legyetek, megérti, hogy mennyire fontos számodra, hogy igazából megbántad, amit tettél, és újra beszélő viszonyban lehettek. A többi pedig tényleg csak tőle függ. Ha azonban idővel kiderül, hogy mégsem tud megbocsátani, ne búsulj sokáig, mert ebből is levonhatod a következtetést és a tapasztalatot, hogy vigyázni kell, kivel osztod meg a gondolataidat, érzelmeidet, és nem kell fecsegni fűnek-fának. Vannak dolgok, amit inkább a naplódal kell megosztani, és nem ismerőseiddel.

„Kedves Bizalmas!

Van egy fiú, aki nagyon jó barátom, de számomra semmi több. Nemrégiben a barátnőm mondott nekem valamit, ami nem hagy békén, és ami elkezdett nagyon foglalkoztatni. A fiú azt az elméletet vallja, hogy a férfiak és nők közötti barátság nem létezik, mert biztos, hogy valamelyik résztvevő többet akar ettől. Amióta a barátnőmmel beszélgettem, más irányt vett a barátom és közöttem lévő viszony. Azt fedeztem fel, hogy a viselkedése többet rejt, mint a barátság. Ez különösen azóta nyilvánvaló, amióta megtudta, hogy tetszek egy másik fiúnak, és hogy lehetséges, hogy összejövünk. A viselkedése megváltozott. Nagyon előzékeny lett, segítőkész, kis szívességeket tesz nekem, kis aranyos ajándékokat kapok tőle, pénzt kölcsönöz, amikor nekem nincs, és nem kéri vissza, sőt egyszer meg akart ölelni is, amikor teheti, megfogja a kezemet. Amióta így viselkedik velem, nagyon kellemetlenül érzem magam vele. Egyszerűen nem tetszik ez nekem! Sohase vonzódtam hozzá, mint fiúhoz, és nem azért barátkoztam vele, hogy járjunk. Eddig sikerült mindent viccre fordítani, és nevetni rajta. Mit tegyek, hogy ne kelljen összevesznem vele, mert nem szeretnék elveszíteni egy jó barátot!

Red”

Válasz:

Kedves Red!

Először is tudnod kell, hogy mindezek után, bármit teszel, az a jó barát, akivel együtt voltál, már nem fog visszajönni, hisz nyilvánvaló, hogy a fiú most már sokkal többet érez irántad, mint barátságot. Lehet, hogy a konkurencia felébresztette benne a szunyadozó érzelmeket, most már másként értékeli a hozzád fűződő viszonyát. De azért megpróbálhatsz tiszta vizet önteni a pohárba, és elmondani neki, hogy őt, mint barátot szereted, és sosem láttál benne többet. Persze a többi tőle függ. Ami pedig a férfi-női barátságot illeti, létezik, igaz ritkábban, mint az egyenmű barátok közötti. És azt se feledd, hogy a barátság és a szeretet egy töről fakad.

L. L.”

A bolond falu

Ez a bolondos falu története. Ott olyan bolondos emberek laktak, hogy olyant osztán a világon nem lehetett találni. No meg a bíró! Hát annak oszt párja nem vót. Hát egyik napon egy asszony elmegy a bíróhoz:

– Jaj, bíró úr, lagzihó készülődünk, oszt só meg csak egy csepp van! Adjon má tanácsot, mit tegyünk?

– Hát édes jányom, ha van egy csöpp sótok, a maradék sótokat vessétek el jó kövér földbe, majd megszaporodik!

Nos, más se köllött az asszonnak, nagyon megörült, megy haza nagy örömmel. Már a kaputól kajbál:

– Hé ember, hozd a gereblyét meg az ásót!

– Minek az te?

– Most gyűvök a bíró úrtól, azt mondja, hogy vessük el a sónkat, majd megszaporodik.

Na, úgy is tettek, fölástak egy darabot a kertbe, elvették a sót, legereblyézték. Oly jó esős idők jártak akkorába, jó meleg vót, egy reggel megy ki az ember, hát: hát szépen zöldül, ahol elvették a sót. Nagyon megörült:

– Hű, asszony, gyere csak! Kikelt a sónk!

Nagy örömköbe még a szomszédból is átkajabálták a szomszéd-asszont:

– Rozi te, gyere csak át, kikelt a sónk!

Na, csipdosgattak belőle, nyalogatják – hű, ugye állott szaga vót. Csip-te a nyelveket.

– Hű te, ilyen kicsi, oszt má milyen jól csíp! De jól jártok vele, sok sótok lesz.

Na biza várták, hogy majd a só fehéredik – nem fehéredett meg. Eljött a lagzi ideje. No ugye Sülde falujában kis házakat építettek, hát ugye a kis házra kis ajtót tettek. A menyasszonyt meg más faluból hozták. No gyűn elől a lakzis menet, nagy magos menyasszonyval, odaér: nem fér be az ajtón. Jaj, az örömanya elkezdett siránkozni:

– Szent Isten, ilyen csúfságot, mit szólnak nekünk a faluba, hogy a menyasszony nem fér be az ajtón!

Azt mondja a bíró nekik:

– Hát nincs más, emberek-asszonyok, a lábát el köll vágni a menyasszonnak, majd oszt befér az ajtón!

– Jaj, de – aszongya az ifjú – ha a lábát elvágjuk, hát akkor hogy megy be?

– Hű, az ténleg nem jó!

Ott tanakodnak, ott jajgatnak. Nagypám nagyapja is meg vót híva a lagziba, az oszt mán nem bírta hallgatni őket. Aszongya:

– Hát ide hallgassatok, hát hajoljon meg az a szép menyasszony, oszt majd befér az ajtón!

Hát úgy is történt. Meghajult a menyasszony, szépen befért az ajtón. Jaj, megvót a nagy öröm! Nagypám nagyapját a főhelyre ültették. Itaták-etették.

– Igyon kend, egyék! De hogy hol született maga meg ez a nagy ész? Hogy ilyen szépet, jót ki tudott tanálni!

Hát a bíró meg ül ottan hegyesen, olyan kényesen, egyszer kinéz az ablakon, aszongya:

– Hű, emberek, nagy baj van! Nézzetek csak ki, hogy a templomunkot hogy benyőtte a bodza meg a csipkebokor! Azt onnan ki köll húzni!

– Hát de hogy, bíró úr?

– Hát én mán kigondoltam: az asszonyok lagzi után hazamennek, fonják a kötelet éjjel-nappal! Az emberek meg addig vetnek.

Na, úgy is vót. Hazamentek az asszonyok, fontak kötelet. Mikor készen vót a nagy köteg, összedoboltatta a bíró az egész falu népit gyűjjenek össze! Összegyűttek, az a sok nép azt a nagy kötelet körültekerték a templomon, a tornyon, az egész falu belekapaszkodott, rángatták, a bíró meg vezényelt.

– Hó-rukk! Egyszerre!

Hát egyszer nagy csörrenés, elszakadt a kötél, rakásra estek. Jaj, alig bírtak föl-kász-málódani. Na, mire föl-kász-málódtak, ballagtak hazafelé, hát egyszer a bíró meglát egy nagy diófát, a sok dió húzta így az ágát egész a földig.

Aszongya:

– Ide hallgassatok, emberek! Hát nem mehettek el a fa mellett, hát nézzetek csak erre a fára! Milyen szomjas. Ezt be köll húzni a patakba, oszt meg köll itatni!

No, belekapaszkodott az egész falu. De aszongya a bíró:

– Két ember menjen föl a fára! Meg jó megtolni!

No, egyik aszondta:

– Én nekem a fejem szédül.

A másik:

– Nekem a lábam fáj.

Senki nem akart fölmenni. Vót ott egy jó derék ember, aszongya:

– Majd fölme gyek én, bíró úr! Megtolum én azt a fát, mint annak a rendje!

No, föl is ment a nagy ember a fára, a falu népe meg rángatta. Egyszer egy nagy reccsenés: a gally levágta az embernek a fejét, az ember leesett fej nélkül a földre. Aszongya a bíró:

– Emberek, asszonyok, vót-e ennek az embernek feje, mikor ez fölment a fára?

– Hát honnan tudjuk mink azt, bíró úr, hogy vót-e vagy nem vót?

Hát senki nem tudta. Azt mondja a bíró:

– Menjetek, kérdezzétek meg a feleségit! Hát elmennek:

– Te Rózi, vót-e az uradnak feje, mikor elment otthonról?

– Hát honnan tudjam én azt, hogy vót-e vagy nem vót? Hagyjad, majd megnézem a kalapját!

Bemegy a házba, föltekint a fogasra:

– Halljátok, nem lelém én azt a kalapot sehó! Csak lehetett neki feje akkor, mikor elment itthonról, csak a fejín vitte el azt a kalapot.

No de hogy újra visszaértek, megtalálták bizony a fejét is, meg az embert is, eltemették. No de a bíró nem vesztette el a jókedvit. Azt mondja:

– Hát ide hallgassatok: nekünk, ennek a falunak, Sülde falujának elsőnek köll lenni a vármegyénél!

– De hogy, bíró úr?

– Úgy, hogy fölme gyek a Holdra.

– Jaj, bíró úr, hát az nagyon messze van!

– Dehogy van messze, nézzetek csak oda a hegy tetejire!

Hát akkor kelt fel a Hold, hát bizony közel vót a hegyhó.

Hát oda hordókat kiguringatni arra a nagy hegyre, oszt akkor én fölme gyek a hordó tetejire, rakjuk a hordót mindig följebb, mindig följebb, oszt a végén a Holdon leszek, oszt első leszünk a vármegyénél.

Na, úgy is vót. Másnap az egész falu tolt a hordókat ki a hegy tetejire. Rakták egymásra, a bíró meg mindig följebb. Mindig följebb. Na, elfogytak a hordók. Aszongya a bíró:

– Hát halljátok, emberek, hát adjatok még hordót!

– Há nincs mán, bíró úr, honnan?

– Hát nézzetek ott alulra, alattam azt a kettőt, az a kettő, arra mán semmi szükség nincsen!

Hát kivették a két hordót. A bíró lezuhant, nyakát törte. De ha akkor a bíró le nem esett vóna, most a mese is tovább tartott vóna.

ZSIBONGÓ

Gombból készült nyaklánc

Hozzávalók

nagy, kétlyukú gombok
kenderzsineg vagy vastag cérna

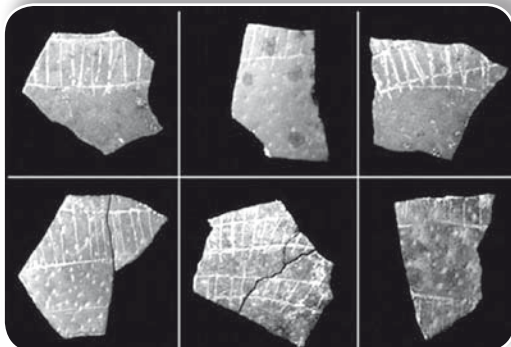
Elkészítés

A zsinemből vagy vastag cérnából két szálát kell vágni, ezeket félbe hajtani, a végén hagyj egy hurkot, ezzel lehet majd megkötni.

Az így kapott négy szálát kell összefonni, majd megcsomózni. A másik két szál zsinetre fűzd fel a gombokat, úgy hogy a két szál keresztezi egymást a gombon belül. Mindegyik után köss csomót. A végén a gombos szálát kösd hozzá a négy szálból font zsineghez.

Tipp

Kis gombokból többsoros nyakláncot is készíthetsz.

Első szimbólumait strucctoításokra karcolta az emberiség

Afrika déli részén, egy barlangban meglepő felfedezést tettek a kutatók: rovátkákkal borított strucctoítások töredékeire, az elvont gondolkodás legkorábbi bizonyítékára bukkantak.

A leletek kora 60 ezer év, ami a kőkorszakba esik. A Fokvárostól 180 kilométerre északra található diepkloofi barlangban 270 strucctoításhéjtöredéket találtak. Az évezredek pusztítása nyomán csupán két-három centiméteres töredékek maradtak fenn, amelyek közül azonban egyeseket sikerült összeilleszteni. A legnagyobb rekonstruált darabka négyszer nyolc centiméteres. A leggyakrabban használt minta párhuzamos vonalokból és az ezekre egyenlő távolságban merőlegesen elhelyezett rövidebb barázdákból áll. Az ismétlődő minták arra utalnak, hogy a korai kézművesek és művészek egyfajta jelképrendszert alakítottak ki. A művésien megmunkált strucctoítások tehát az ember mai gondolkodásának alapjáról árulkodnak: megmutatják, hogy a hatvanezer évvel ezelőtt Afrikában élt ember – mintegy tízezer évvel Európába és Ázsiába történő „kivándorlása” előtt – már modern vonásokkal bírt.

Méz

Italában akkor nyúlunk a mézhez, ha betegek vagyunk, fáj a torkunk. A mézet nemcsak gyógyításra használhatjuk, hanem megelőzőképpen is. Ősi ételismiszerünk. A legrégebbi természetes gyógyhatású finomságok egyike. Karrierje töretlen – sumérek, egyiptomiak, görögök, rómaiak és germánok már az ókorban ételilixirként fogyasztották. A középkor patikáiban már egy sereg betegség ellen kínálták. Rengeteg vitamint és ásványi anyagot tartalmaz. Ezek hatása áldás a szervezetnek.

Legyen a méz mindennapi élet része, ehhez adunk néhány tanácsot, tippet. Főleg esti étkezésekkor érdemes fogyasztani mézet, mert a méz nyugtató hatásai ekkor érvényesülnek igazán. A mézes kenyér vagy kalács fogyasztását a felvágottak utánra tervezd, mert így a mézben lévő savak hatása kedvezőbb lesz. Éhgyomorral nem tanácsos a méz fogyasztása.

A méz harmonikus kiegészítői az olajos magvak, ezek közül a dió

és a mák, valamint az azokkal ízesített ételismiszer kiváló édesítőszer a méz, próbáld ki! Teába csak akkor szabad keverni a mézet, ha már fogyasztható hőmérsékletűre hűlt.

Egyszerre ne egyél túl sok mézet, inkább fogyaszd rendszeresen, akár magában is 1-2 kanállal. Sokféle mézfajta közül válogathatsz, melyek eltérő ízűek, ha váltogatod a mézfélék fogyasztását, nem unsz rá.

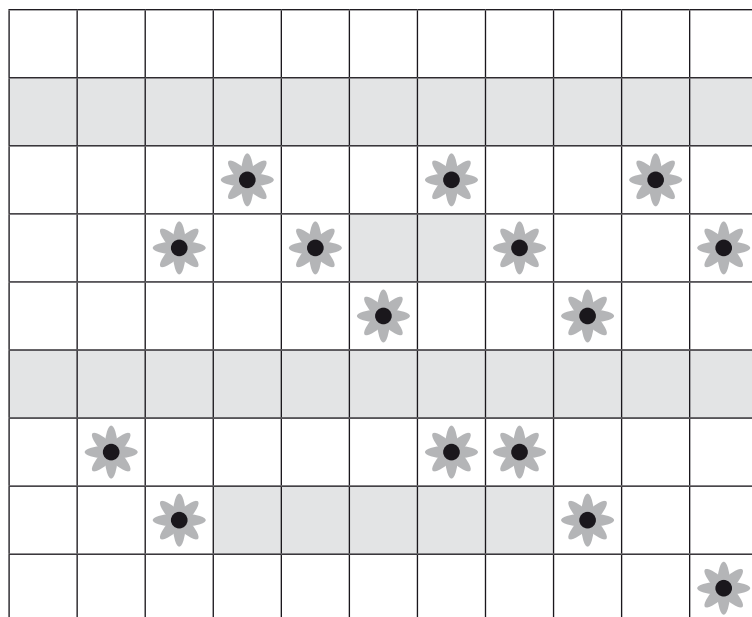
És még néhány tipp:

Egy kanál méz a nyelvre megnyugtatja az idegrendszert, új erőt ad a kimerült szervezetnek. Erősíti a szívet, serkenti a vérkeringést.

Egy csésze meleg tejben elkeverve és rendszeresen fogyasztva véd a fertőző betegségek ellen. Ha egy borsónyi mennyiséget szétkenesz az arc bőrön, az puha és bársonyos lesz. (Ne feledd lemosni!)

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

– Mi a különbség a takarítónő és a kígyó között?

– ...

Megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat az ábrába.

Kétbetűsek: AR, AV, DE, ÉT, AI, IL, IM, KI, OB, ÓR, OT, RG, RN, SP, TÉ, UH.

Hárombetűsek: ETI, KAR, LIR, ÓPA, PÍR, RAH, RTL.

Négybetűsek: CRNA, DOBD, HOVÁ, RÁRO, TÖLT.

Ötbetűsek: MARAT, TAVAK.

Hatbetűsek: LAKOMA, OKIRAT, VONTAT.

Kilencbetűs: KALAMAJKA.

Tízbetűs: ALMAKOMPÓT.

Tizenegy betűs: KOPRODUKCIÓ.

Betűrejtvények

1

L	E	R	G
---	---	---	---

2

G	P		
VI	N		TA

3

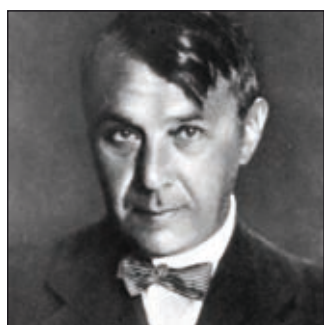
	DÜ	
N		T

4

T	T	T	
			NY
2			

Skandináv rejtvény (15.)

Rejtvényünkben a 125 évvel ezelőtt született írónk nevét és két művének címét rejtettük el. Ezt kell megfejtenetek.

NYOMUL	▼	FINOM	▼	MÉRGES KÍGYÓ RITKA FÉRFINEV	▼	TÖRVÉNY- SZÉKI BÍRÓ	▼	CIPRUS	▼	49	REÁD BETŰI	◀
	KELET		ÉTEL- ÍZESÍTŐT		50		NITROGÉN					
KILÓG A...	▶	SZÉKES- EGYHÁZ	▶	DÉL	▶	DEHOGY	▶	NŐI NÉV	▶	HÖEMELKE- DÉS TEREM SZERBÜL	▶	◀
	...		...		...		...					
NÉVELŐ	▶	RÁGALMAZ FORDÍTVA IGEKÖTŐ	▶	KÁLIUM	▶	TEA NÉPIESEN ABÁL BETŰI	▶	IDŐRE ELJUTÓ A HÉT EGYIK NAPJA	▶	NŐI HANGNEM MAJDNEM TIED	▶	◀
	...		...		...		...					
A TETEJÉRE CSENDES	▶	ÉSZAKI FERFINEV	▶	MAGOT HINT NYUGAT	▶	KAMBO- DZSA ÉVA BETŰI	▶	NŐI HANGNEM MAJDNEM TIED	▶	SZUNDI- KÁLÓ RÓZSA SÁNDOR	▶	◀
	...		...		...		...					
NORVÉGIA	▶	FORDÍTVA FANYAR GYÜMÖLCS KÉN	▶	TALPPONT HORD	▶	EZ	▶	AUSZTRIA	▶	500	▶	◀
	...		...		...		...					
◀	▶	◀	▶	◀	▶	◀	▶	◀	▶	◀	◀	◀
	...		...		...		...					

A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta Fazekas Attila

Az történt, hogy a császár békét kötött Simeon cárral, aki ezután Levente magára maradt seregét kiűzte országából.
171

Féktelen bosszújában szövetséget kötött az Etelközre rontó besenyőkkel.
172

Álmos úr döbbenten hallgatta a jelentéseket. A zűrzavar elsöpri mindazt, amit felépített, saját, de még Árpád jövődó hatalmát is...

Táltosok, a népet végzetes csapás érte. Felkeresték már a hét vezért, ahogy ilyenkor szokás?

173

Felkeressük őket, fejedelem, és megmondjuk nekik, hogy a kende ereje megfogyatkozott, Kurszának...

174

Mit Kurszán?! Én csináltam a hét törzsből népet, én vezettelek Etelközbe titeket, az én májamból fakadó erő tartotta távol az ellenséget! Csak az én erőm fogytán szabadulhatott ránk a besenyő, ugrott talpra Simeon...

175

Értesítsétek a vezéreket, hogy Álmos úr ereje meggyengült, cselekedniük kell, hogy vitézsége, bölcsessége, varázserője fiába szálljon.

176

Így történt, fejedelem. Apafarkas-Agmánd kapott az alkalmon. A hétből csak négy vezért sikerült előkeríteni, de ők megtették azt, amit a hagyomány kívánt.

Vége következik

Tamerza

Az algériai születésű író, Camus szerint a déli gondolkodás lényege az élet feltétlen elfogadása, az életöröm, az elemek szeretete. S hogy a térség bölcsőjének igaza van, arról néhány, a Földközi-tenger környékén töltött nap meggyőző. És nem csak engem! Évről évre turisták milliói látogatják a berberok, a punok földjét, Tunéziát.

Természetesen mi is szeretünk olyan helyre utazni, ahol habzsolhatjuk a látnivalót, az életet, ahol kedvesen fogadnak. Örülünk, ha meleg, pezsgőn habos a tenger, de hideg a kóla; ha tűz a nap, de legyen egy pálma, és árnyat ad; ha egyik nap fölénk mered egy másfélezer méteres csúcs, de másnap már sík vidéken utazhatunk, és ránk vár a sivatag összes tevéje. Ez Tunézia. Izgalmas, érdekes, sokszínű és különleges, ami talán az előttünk ott kalandozó föníciai, pun, római, bizánci, török, spanyol, francia és arab embereknek is köszönhető.

Aki szemfüles, és két órán belül tudja, mit jelent: „sokrum, asláama, salem-al-ehjom, bukha”, annak nyert ügye van. Sorrendben: „köszönöm, jó napot, viszontlátásra, fügepálinka”, és ez már nyerő szókinccs. Aki ennyit tud: barátságot, mosolyt kap cserébe, a sokat meg- és átélt vendégszerető néptől. Mert itt nem csupán az ősi kultúrák nyomai, ereklyéi, vagy a hegyek, sivatag, sóstó, oázis az érdekesség, hanem az utca embere is. Az egykori berber, numida törzsi társadalmakra a jól szervezett föníciai származású kereskedő nép, a pun települt, amelyet Róma igazolt le és semmisített meg. Ez ókor végétől a kora középkorig vandálok, bizánciak, majd arabok követték egymást, és hozták az egyistenhívő vallást, az iszlámot. Aztán Velence és Genova versengett a térség partvonaláért, berendezkedtek a törökök, végül a 19. században jöttek a modern hódítók, a franciák. A második világháborúban németek, amerikaiak, angolok harcoltak itt, hogy aztán nagyjából az idő tájt, amikor mifelénk megindult a rendszeres tévéadás, Habib Bourguiba elnök létrehozta a modern Tunéziát.

No de haladjunk a látnivalók felé! Irány dél, a sivatag. Kétszáz kilométer buszozás sok, de a száraz, kietlen vidék is tud szép lenni, különösen, ha ott áll előttünk a világ negyedik legnagyobb amfiteátruma, az El-Jem, ősi köveivel, hatalmas íveivel. Az olajfaligetek egyre ritkábbak, aztán nincs többé semmi, csak kő meg homok.

Matmata berber sziklakalakásai megvédték az arab inváziótól az óslakosokat, akiknek manapság az a legfőbb kenyérkereseti forrásuk, hogy

betekinthet intim szférájukba boldog-boldogtalan. Ez a civilizált világ vége. Utána ott a sivatag, a mediterráneum határa, ősi kultúránk keveredési helye, ahol trópusi forró áramlatok alakítanak időjárást, tájat, embereket. Itt nemcsak a kő, az emberarc is megreped a hőségtől. Sorfal, két-púpúak sorfala, mi válogatunk a sivatag hajói közt. Negyed órával később ott ringunk a Szahara szélén, a horizont határán, mikor a lisztfinom homok a lenge szellőtől elindul dűnéket rajzolni.

A tevelés izgalma után afféle Rejtő Jenő helyőrség: Kebili és Douz, a civilizáció két erődje a sivatag szélén. Itt délen még szebb a szálloda, készségesebb a személyzet, kiválóbb a kuszkus, hidegebb az üdítő. Na és a medence este, éjjel is igénybe vehető. Gondolatban fekdüjletek a vízre, hunyjátok le szemetek! Látjátok a sivatagi égbolt feketéjét? Látjátok a csillagok ragyogását?

A hűvös, sivatagban töltött éjszaka után fáj a hajnali ébredés, de azt mondják, a Chott-el-Dzserid sókristályain megcsillanó első sugarakat látni kell. És valóban, különös, hogy itt akad víz, ha sekély is, ha sós is, de víz. Mire teljesen fölébred a csapat, elérjük a homokbirodalom szélét; Touzeurt, a délnyugati országrész központját. Itt e nagy zöld sziget, mintha megálljt mutatna a sivatagnak. Aztán egyre több az oázis, Chebika, Tamerza, látunk sziklából fakadó vizet, megcsodálunk apró temetőt, kóstolunk hamisítatlan mentateát – negyvenen egy pohárból –, és élőhelyükön nézünk föl a terméstől roskadozó, karácsonyra beérő nour-datolyapálmákra (a nour szó fényt jelent). Érdekes, hogy a pálmák alatt szőlő, paprika, paradicsom uralja a terepet, jelezvén, hogy a víz, a nap erejét minden szinten kihasználják. A sivatagi Atlaszon, a kopár köveken dzsippel kelünk át, Tamerza hihetetlen vízeséséig, ahol váratlanul nagy élet fogad. Ruhában állunk az ötvenfokos hőségben a parányi zuhatag alá, és arról beszélgetünk, milyen csodálatraméltó az itt is megélő ember.

Észrevették, hogy Észak-Afrika három országát is egy-egy városról nevezték el? Ez sokat elárul az itteni élet törzsi sokszínűségéről és a városok tiszteletéről. Tunézia döntően még most is mezőgazdasági ország, a fővárosban él a lakosság több mint egyhatoda, olyan nyüzsgő folt, amely a „helyi élet” ellentéte. Zsúfolt utak, elképesztő forgalom, dinamikus fejlődés, mintha egy másik országban járnánk. A bazar embersűrűje sokkoló. Boltok, árusok ezrei, invitáló érintgetés, tessékelés. Az árak szemtelenül magasak, az alku

kötelező, az áruk minősége gyakran hagy kíváncsivalót maga után.

Tunisz előkelő részén, romjaiban ott áll az ókor birodalmi fővárosa, Karthágó! Büszke oszlopai, az idővel dacoló, hatalmas római fürdője romjaiban is impozáns. Kicsit északabbra Sidi Bou Said, a görögösen kék-fehér városka ejt ámulatba, egy fok tetején, pazar rálátással a Tuniszi-öbölre. Ebben a városban minden ház egy mese. Órák kellene, hogy a kapuk szögceszeit, a kilincseket, az asszonyokat elzáró íves ablakrácsokat mind észrevegyük. Hogy legyen idő egy fenyőmagos mentateára a Gyékény teaóban, és bámulni a lila, vörös, sárga és fehér murvafürtözönt, a kaktuszóriásokat.

A többnapos túra után édes a pihenés, de érdemes korán kelni és levonulni a partra. Afrikában alighogy kibuknak a tengerből a nap, máris ereje teljében van. Ekhnaton fáraó így énekelte meg Naphimnuszában: „Tündökletes, ahogy fölragyogsz a horizonton eleven fényű korong...”

Közel a Ráktérítő, alig nyúlik az ember árnya. A fény súlyos, a fehér ruha és a meszelt házak védenek a hőségától, a nagy faktorok a leégéstől. És mindehhez ott a fakókék, de áttetsző ég, a szélén türkiz, beljebb mélyazúr tenger, és a csaknem sófehér, selymesen apró szemű homok. A part sétára invitáló, a bárak ejtőernyőzhetnek, gyors járást csónakok száguldozhatnak, csobbanhatnak.

A szállodában animátorok csalogatnak tornára, vízbe és szőnyegre, programban nincs hiány, zenétől zeng hajnalig épület és kert. Az olívaolajjal főzött ételek, sült zöltségek, raguk, a tenger halai és a saláták mind fenségesek. A hal a legegészségesebb hús, Tunéziában valóságos halkultusz van. A hal szerencsét hozó talizmán, ajtók fölött, nyakban ezüstön, kerámiák motívumaként, ruhán, mindenütt. A tenger gyümölcsei az asztalon szinte kötelezően jelen vannak az étkezéseknél: a tonhalas harisszától a ráklevesen át a sült halig, a párolt rájáig minden. Az esti, éjszakába nyúló ücsörgés, a forगतag figyelése, a szemlélődés, amely a nyugati kultúrából lassanként teljesen kikopik, itt az araboknál természetes és mindennapos.

A tunéziai élet olyan, mint az éber álmodás. Lelassult, kényelmes, nyugodt. Délen nincs stressz, a turistának, aki odatéved, akit épp a másság utáni vágy hajt ebbe a különös országba, ezt a szemléletet érdemes hazahozni és továbbadni.

Á. M.

Karthágó

Chott-el-Dzserid

Nem drogozom, csak megfáztam! Cáfol az énekes!

Whitney Houston Londonban utasította vissza az egészségi állapotáról keringő híreszteléseket

Visszautasítja az egészségére vonatkozó híreszteléseket Whitney Houston. Az amerikai énekesnő saját elmondása szerint nagyon jól érzi magát, és már alig várja, hogy további koncerteket adjon. „Remekül vagyok, és készen állok arra, hogy folytassam világkörúli turnémat” – mondta Houston Londonban csütörtökön.

Azokat a híreszteléseket, amelyek szerint az énekesnő ismét drogozni kezdett, Houston nevetségének tartja. Kijelentette: „Magam is olvastam ezeket. De én csak azt teszem, amit igazán szeretek: énekelek.”

Az énekesnőnek csütörtökön és pénteken az angliai Manchesterben, vasárnap pedig a skóciai Glasgowban lett volna fel-

lépése, ezeket azonban májusra és júliusra halasztják, mivel Houstonnak felsőlégúti fertőzése van, amelyet párizsi kórházi tartózkodása során kezeltek. Már európai koncertkörútjának keddi esti párizsi nyitányát sem tudta megtartani. A turné valószínűleg a jövő héten kedden az angliai Birmingham-ban kezdődik.

Orvosainak közlése szerint „nincs semmi tragédia”, de az énekesnőnek ki kell kúrálnia magát. Houston valószínűleg a múlt hét végén, Franciaországba utazva fázott meg.

A világtorné már lezajlott részét a kritikusok lesújtónak találták, szerintük az énekesnőnek erőtlén a hangja és nehezen veszi a levegőt. Tavaly decemberben Moszkvában

például a vokalisták uralták a terepet, magának a popdívának alig kellett egyetlen számot is végigénekelnie.

A most 46 éves egykori világsztár a nyolcvanas és kilencvenes években aratott hatalmas sikereket, albumaiból világszerte 170 millió kelt el. Az utóbbi években azonban csak házassági problémái és kábítószer-függősége miatt lehetett róla hallani.

Itt az Alkonyat – Napfogyatkozás első előzetese

Megérkezett az első előzetes a Magyarországon július 1-jén mozikba kerülő

Itt látható:

<http://www.origo.hu/filmklub/blog/elozetes/20100311-az-alkonyat-napfogyatkozás-the-twilight-saga-eclipse-elso-elozetese.html>

Alkonyat – Napfogyatkozás-hoz. A másfél perces klipből azok számára is kiderül a film cselekményének lényege, akik nem olvasták a könyvet: Bella (Kristen Stewart) Edwardot (Robert Pattinson) akarja – amivel ugyebár együtt jár, hogy vámpír lesz –, Jacob (Taylor Lautner) Bellát akarja, Edward meg nem akarja, hogy Bella vámpírrá

változzon. Mindebből az következik, hogy nagyon sok vágyakozó pillantásra, sóhajra és frusztráló enyelgésre számíthatunk a filmben. A klip vége felé megpillanthatjuk a lendületesen repkedő Victoriát is, akit immár Bryce Dallas Howard formál meg, miután az első két filmben szereplő Rachelle Lefevre-t lecserélték.

Zac Efront lemeszték a zsaruk

Fülig pirult a High School Musical sztárja, amikor az egyik forgalmas Los Angeles-i utcában megállították és igazoltatták a rendőrök.

Zac elkövette azt a hibát, hogy épp az egyik Fred Segal üzlet előtt kanyarodott szabályellenesen, és szerencsétlenségére mindez épp egy járőr előtt tette. A zsaruk azonnal fülön csípték a 22 éves színészt, ellenőrizték a papírjait, és miután egyértelműnek tűnt, hogy nem alkoholos befolyásoltság alatt cselekedett, egy ejnye-bejnyével, és minimális bírsággal büntették, majd engedték, hogy távozzon.

Eladó Michael Jackson portréja!

Egy ausztrál festő Michael Jackson-portréja kerül kalapács alá egy online árverésen: Brett-Livingstone Strong festménye 2,75 millió dollárról indul. A 120 centiméterszer 100 centiméteres, színpompás festményre, amely a *The Book* (A könyv) címet kapta, szerda estétől lehet licitálni az eBay.com árverési oldalon – jelentette be Marty Abrams, a kép tulajdonosa, akinek tudomása szerint ez az egyetlen olyan festmény, amelyhez a pop királya modellt ült. A portré vörös

bársonydzsekiben ábrázolja a sztárt híres Neverland Ranch-beli palotájában, amint egy könyvön nyugtatja a kezét. A kikiáltási ár 2,75 millió dollár (550 millió forint), de Abrams reményei szerint április 17-én, a licitálás lezárásakor 3 millió dollár (600 millió forint) fölött viszi el valaki.

A festményt eredetileg 1990-ben vásárolta meg egy japán üzletember 2,1 millió dollárért (420 millió forint). A játéktaláló Abrams és üzlettársa, John Gentill két évvel később a nekik tartozó japán adóssága fejében jutottak a képhez, amelyet azután több mint 17 évig egy New Jersey-i raktárban tároltak, és csupán egyszer állítottak ki, rövid időre Jackson halála után. A portré jelenleg Abrams New York-i lakásának falát díszíti.

Vége a NOX-nak!

Péter Szabó Szilvia
Ausztráliából üzent

A NOX énekesnője úgy döntött, folytatja a tanulást, ezért beadta a vízum-hosszabbítási kérelmét. Ez pedig azt jelenti: a közel 10 éve fennálló, sikert sikerre halmozó, külföldön is népszerű zenekar, a NOX lehúzza a redőnyt – vége a NOX-féle életérzésnek.

Igaz, a hivatalos sajtóközlemény arról szólt, hogy a NOX ideiglenesen szünetelteti a munkát, ám a Blikk több biztos forrásból is úgy értesült: a zenekar végleg feloszlott. Ezt támasztja alá az is, hogy a másik alapító tag, Nagy Tamás már hónapokkal ezelőtt kilépett a bandából. Ráadásul a formáció komoly anyagi gondokkal küzd, így nem is lenne meg a megfelelő összeg arra, hogy egy hatalmas, több millió forintos előadást létrehozzanak.

Péter Szabó Szilvi azonban boldog, és egyelőre esze ágában sincs visszatérni Magyarországra. – Jó itt nekem, szeretek itt

lenni. Kialakult a napi rutin, egyenesben van az életem, már barátokat is szereztem, és persze tanulok – árulta el Szilvi, akit Ausztráliában értünk utol.

– A Global Village nevű iskolába járok, egyre jobban megy a nyelv, már álmodtam is angolul! Ez egy teljesen más mentalitású ország, és nagyon élvezem az ittlétet. Persze rettenetesen hiányzik az énekles, a színpad, de most úgy érzem, hagynom kell történni a dolgokat, és nyitott szemmel kell nézmem a jövőbe – vallotta be őszintén az énekesnő. Szilvi a lelkét rendbe tenni utazott a világ másik végére, ugyanis több év után szakított a Nox producerével.

– Nem vagyok még túl a nehezén, és egyelőre szóba sem jöhet egy új kapcsolat. Persze a szívem szabad... – nevetett Szilvi, aki most minden energiáját abba fekteti, hogy az angolnyelvtudását tökéletesítse.

A Twitteren jelentette be szakítását Jim Carrey és Jenny McCarthy

A Twitteren jelentette be Jim Carrey és Jenny McCarthy, hogy öt évi együttélés után szakítottak egymással. A két színész egy-egy rövid üzenetben adta hírül kedden követőinek, hogy elválnak útjaik. Szóvivőik is megerősítették a válás tényét, ami alaposan meglepte a hollywoodi bennfenteseket, mert semmi jele nem mutatkozott kapcsolatuk válságának. A 48 éves Carrey és 37 éves exbarátnője egyöntetűen állították mikroblogjukon, hogy hálásak az együtt töltött szép időért. McCarthy azt is megemlítette, hogy Carreyt örökre a szívébe zárta, és reméli, hogy megmarad jó kapcsolata a színész felnőtt lányával.

Aranycitera 2010

Az Aranycitera szervezőbizottsága ti-zenötöd-ször hirdeti meg a pályáza-tot az általános iskolák citerásai részére, a szervezési szabályzattal összhangban. A jelentkező szólísták és kettősök 3-4 per-ces műsorral, a kisegyüttesek 5-6 perces műsorral léphetnek föl. A vetélkedő szín-helye Szenttamás, a szervezője pedig a Citerazene-barátok Klubja. A gyülekezés és a verseny színhelye a Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola, Szenttamás, Dózsa György utca 2.

A csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt.

Előadhatnak népdalcsoportot, táncház-hoz fűződő muzsikát, gyermekjátékdalt, népszokáshoz fűződő zenét.

BENEVEZÉSI LAP

A benevezés történhet egyenként vagy csoportosan, iskolánként vagy mű-velődési egyesületen keresztül.

Név

Osztály

Iskola / ME

Helység

Irányítószám

Utca, házszám

Kontaktszemély és telefonja

Az összeállítás címe és táji meghatározása

Felkészítő pedagógus

A csoport létszáma

Kategóriák:

Alsósok

- a) Szólista és kettős
- b) Kisegyüttes

Felsősök

- a) Szólista és kettős
- b) Kisegyüttes

A megfelelőt kérjük aláhúzni, bekarikázni

A jelentkezési lapok beküldésének határideje 2010. május 11.

A vetélkedőt szombaton, 2010. május 15-én tartjuk meg. Kezdet 14 óra.

A vendégeket és fellépőket 12 órától várjuk.

Jelentkezni: Németh Dezsőné, 21480 Szenttamás, Žarko Zrenjanin u 16.

Telefon: 021/731-705, az esti órákban, vagy a 063/25-36-06-os mobilszámon

Vagy pedig

<mailto:dnemet@eunet.rs>

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matiče srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

 (024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószáma: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■